

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 114-129

Tid: 2020-10-13 kl. 09:00-15:05

Plats: Rosensalen, Rosenlunds vårdcentrum

Innehållsförteckning	Diariernr	Sida
§ 114 Val av protokollsjusterare		4
§ 115 Fastställande av dagordning		5
§ 116 Föregående mötesprotokoll		6
§ 117 Anmälan av informationshandlingar	2020/4	7
§ 118 Anmälan av delegationsbeslut	2020/1	8
§ 119 Inkomna remisser, promemorior och motioner		9
§ 120 Frågor		10-11
§ 121 Informationsärenden och aktuellt		12
§ 122 Hållbarhetsprogram 2021-2025	2019/2902	13-14
§ 123 Delårsrapport per augusti 2020 Region Jönköpings län	2020/85	15
§ 124 Budget 2021 med flerårsplan för 2022-2023 Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö	2020/78	16-17
§ 125 Bilaga till budget 2021- Kollektivtrafik priser	2020/78	18
§ 126 Bilaga till budget 2021 - Regelverk för sjukresor, färdtjänst och riksfärdtjänst	2020/78	19
§ 127 Yttrande - Ett nationellt biljettsystem för all kollektivtrafik SOU 2020 25	2020/1945	20
§ 128 Förlängning av tillfällig sänkning av priset för enkelbiljetter inom kollektivtrafiken	2020/2006	21
§ 129 Sammanträdesplan 2021	2020/1859	22

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 114-129

Tid: 2020-10-13 kl. 09:00-15:05

Plats: Rosensalen, Rosenlunds vårdcentrum

Närvarande

- Beslutande**
- Marcus Eskdahl (S) ordförande
  - Leif Andersson (C) 1:e vice ordf.
  - Eva Nilsson (M) 2:e vice ordf.
  - Jeanette Söderström (S)
  - Simon Johansson (S)
  - Arnold Carlzon (KD)
  - Bengt Sverlander (KD)
  - Gabriella Mohlin (S) ersätter Bengt Petersson (C) §§ 114-120
  - Bengt Petersson (C) deltar via Skype §§ 121-129
  - Liza Oswald (S) ersätter Carl Fridolfsson (BA)
  - Curt Carlsson (L)
  - Etelka Huber (MP)
  - Willy Neumann (V) ersätter Tommy Bengtsson (V)
  - Carl-Johan Lundberg (M)
  - Anders Gustafsson (SD)
  - Robert Andersson (SD)
- Ersättare**
- Gabriella Mohlin (S)
  - Irene Oskarsson (KD)
  - Erik Lagärde (KD) deltar via Skype
  - Mikael Karlsson (L)
  - Anders Bengtsson (M)
  - Lis Melin (M)
  - Jan-Olof Svedberg (SD) närvarande §§ 121-129
- Övriga**
- Ulf Fransson t.f. Regional utvecklingsdirektör
  - Carl-Johan Sjöberg, trafikdirektör
  - Camilla Holm, budgetchef
  - Peter Friberg, sektionschef samordning, uppföljning och analys
  - Maria Cannerborg, miljöchef § 121
  - Malin Skreding Hallgren, utvecklingsledare Qulturum § 121
  - Anna Olsson, sektionschef hållbar utveckling § 121
  - Marie Brander, sektionschef regional utveckling § 121
  - Erik Bromander, sektionschef samhällsbyggnad och tillgänglighet § 121
  - Linda Byman, nämndsekreterare

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 114-129

Tid: 2020-10-13 kl. 09:00-15:05

Plats: Rosensalen, Rosenlunds vårdcentrum

Justering

Sekreterare

_____
Linda Byman

Ordförande

_____
Marcus Eskdahl (S)

Justerare

_____
Etelka Huber (MP)

_____
Carl-Johan Lundberg (M)

Protokollet är justerat 2020- - och justeringen är tillkännagiven på Region Jönköpings läns anslagstavla samma dag.

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 114-129

Tid: 2020-10-13 kl. 09:00

Plats: Rosensalen, Rosenlunds vårdcentrum

§ 114

Val av protokollsjusterare

Upprop förrättas.

Nämnden utser Etelka Huber (MP) och Carl-Johan Lundberg (M) att justera protokollet tillsammans med ordföranden.

Beslutets antal sidor

1

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 114-129

Tid: 2020-10-13 kl. 09:00

Plats: Rosensalen, Rosenlunds vårdcentrum

§ 115

Fastställande av dagordning

Dagordningen fastställs enligt utskickat förslag.

Ulf Fransson tillförordnad regional utvecklingsdirektör hälsas välkommen till nämnden.

Beslutets antal sidor

1

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 114-129

Tid: 2020-10-13 kl. 09:00

Plats: Rosensalen, Rosenlunds vårdcentrum

§ 116

Föregående mötesprotokoll

Föregående mötesprotokoll anmäls och läggs till handlingarna.

Beslutets antal sidor

1

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 114-129

Tid: 2020-10-13 kl. 09:00

Plats: Rosensalen, Rosenlunds vårdcentrum

§ 117

Anmälan av informationshandlingar

Diarienummer: RJL 2020/4

Sammanställning av informationshandlingar anmäls och läggs till handlingarna.

Beslutets antal sidor

1

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 114-129

Tid: 2020-10-13 kl. 09:00

Plats: Rosensalen, Rosenlunds vårdcentrum

§ 118

Anmälan av delegationsbeslut

Diarienummer: RJL 2020/1

Sammanställning av vidaredelegationsbeslut anmäls och läggs till handlingarna.

Beslutets antal sidor

1

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 114-129

Tid: 2020-10-13 kl. 09:00

Plats: Rosensalen, Rosenlunds vårdcentrum

§ 119

Inkomna remisser, promemorior och motioner

Sammanställningen anmäls och läggs till handlingarna.

Beslutets antal sidor

1

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 114-129

Tid: 2020-10-13 kl. 09:00

Plats: Rosensalen, Rosenlunds vårdcentrum

§ 120

Frågor

Följande fråga har anmälts av Willy Neumann (V) vid nämndsammanträdet i september:

Där är först när man får höra om konsekvenserna som man förstår hur fel en formulering kan bli . Från Rusen ” Där järnväg finns skall tågtrafik prioriteras ”. Om man med den motiveringen förändrar eller tar bort bussavgångar som drabbar resenärer i så stor utsträckning som nu har skett . Det vi har läst om i dagspressen , förtvivlade föräldrar som inte får iväg sina barn till skolan eller andra aktiviteter . Människor som förlorar sin arbetspendling eller att arbetsresorna förlängs orimligt mycket . Svaret som ges genom pressen att man tidigast i dec . Kan få till någon eventuell förändring .

Om kollektivtrafiken ska vara det naturliga valet och att man skall implementera det hos ungdomar som ett förstahandsval, för att sedan fortsätta framåt i arbetslivet med den grundinställningen att kollektivtrafiken är det trygga och säkraste färdmedlet .

Skall man då inte försöka rätta till dom felaktigheter som begåtts snarast ? Och att återställa dom busstider som resenärerna förväntar skall finnas.

- Svaret behöver beredas ytterligare och besvaras vid nästa sammanträde.

Tommy Bengtsson (V) har anmält följande fråga:

Kan TIM - nämnden påverka att säkerhetshöjande åtgärder kan utföras på Riksväg 31 söderifrån Vetlanda mot Kronobergsgränsen och att detta kommer med i den Nationella Trafikplanen och i dess budget ?

- Frågan besvaras vid nästkommande sammanträde.

Jan-Olof Svedberg (SD) önskar en uppdatering kring:

Hur arbetet med nytt biljettsystem och hur skyltning på bussarna fortskrider.

- Trafikdirektören besvarar frågan under aktuell information.

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 114-129

Tid: 2020-10-13 kl. 09:00

Plats: Rosensalen, Rosenlunds vårdcentrum

Willy Neumann (V) önskar få en redovisning av arbetet med att skydda Vättern:

För flera år sedan tog regionen ett beslut i budget att aktivt skydda Vättern från yttre åverkan. Vätterns status påverkas bland annat av hur samhället hanterar läkemedelsrester, kemikalier, försvarsmaktens agerande, eventuella gruvverksamheter och dessutom Munksjöns avrinningssystem. Med anledning av det önskar Vänsterpartiet en redogörelse i nämnden om det arbete som regionen har varit engagerad i gällande säkerställande av Vättern som dricksvattentäkt och riksintresse sedan beslutet 2017.

- Frågan tas upp vid nästa sammanträde.

Beslutets antal sidor

2

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 114-129

Tid: 2020-10-13 kl. 09:00

Plats: Rosensalen, Rosenlunds vårdcentrum

§ 121

Informationsärenden och aktuellt

Maria Cannerborg, miljöchef och Malin Skreding Hallgren utvecklingsledare informerar om nytt hållbarhetsprogram för 2021-2025 som varit ute på remiss. Frågor besvaras.

Programmet behandlas vid dagens sammanträde och därefter i regionfullmäktige.

Anna Olsson, sektionschef hållbar utveckling och Marie Brander sektionschef regional utveckling, informerar om programmeringsprocesser och strukturfonder kopplat till den regionala utvecklingsstrategin.

Erik Bromander informerar om skrivelse som överlämnats till regeringen från Region Jönköpings län, Västra Götalandsregionen och Region Östergötland gällande satsning på nya stambanor.

Peter Friberg, sektionschef samordning, uppföljning och analys informerar om aktuellt inom regionsamverkan Sydsverige och regional utveckling.

Trafikdirektör Carl-Johan Sjöberg informerar:

- Dialog med trafikföretag om att installera plexiglas på bussar.
- Arbetsmiljöverket förlänger förbud om att köpa biljetter ombord på bussar, förköpt biljett gäller.
- Lansering av nytt biljett- och betalsystem planeras i december.
- Samråd har ägt rum i länets samtliga kommuner gällande regionalt trafikförsörjningsprogram.
- Fordonsupphandling nya Krösatåg.
- Yttrande över förslag på ett nationellt biljettsystem.

Budgetchef Camilla Holm redovisar delårsrapport per september.

Samtliga rapporter anmäls och läggs till handlingarna.

Ajournering

Sammanträdet ajourneras kl. 11.45 för gruppmöten och lunch och återupptas kl. 14.00.

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 114-129

Tid: 2020-10-13 kl. 09:00

Plats: Rosensalen, Rosenlunds vårdcentrum

§ 122

Hållbarhetsprogram 2021-2025

Diarienummer: RJL 2019/2902

Beslut

Nämnden för trafik infrastruktur och miljö föreslår regionfullmäktige

- Godkänna hållbarhetsprogram 2021-2025 för Region Jönköpings län.

Reservationer

Sverigedemokraterna reservera sig till förmån för eget yrkande.

Sammanfattning

Nuvarande program för hållbar utveckling gäller för perioden 2017-2020. Under 2019 och 2020 har ett nytt hållbarhetsprogram för åren 2021-2025 tagits fram.

Betydelsefulla utgångspunkter i det nya hållbarhetsprogrammet är program för hållbar utveckling 2017-2020, Agenda 2030 samt nationella och regionala mål, strategier och åtgärdsprogram.

Programmet syftar till att visa hur vi ska arbeta för att på ett långsiktigt hållbart sätt nå vår vision ”För ett bra liv i en attraktiv region”.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag presidiet 2020-09-23
- Tjänsteskrivelse daterad 2020-09-02
- Hållbarhetsprogram 2021-2025
- Beräkning av kostnader och besparingspotential
- Remissredogörelse, ändringslogg

Yrkanden/förslag till beslut på sammanträde

Anders Gustafsson (SD) yrkar bifall till hållbarhetsprogram 2021-2025, samt överlämnar ändringsförslag enligt *bilaga 1*. I yrkandet instämmer Robert Andersson (SD).

Simon Johansson (S) yrkar bifall till föreliggande förslag samt yrkar avslag på Sverigedemokraternas ändringsförslag.

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 114-129

Tid: 2020-10-13 kl. 09:00

Plats: Rosensalen, Rosenlunds vårdcentrum

Leif Andersson (C), Etelka Huber (MP), Arnold Carlzon (KD), Curt Carlsson (L) och Bengt Petersson (C) yrkar bifall till föreliggande förslag.

Eva Nilsson (M) meddelar att Moderaterna inte deltar i beslutet och återkommer vid regionstyrelsens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden ställer Sverigedemokraternas ändringsförslag under proposition mot föreliggande förslag, och finner föreliggande förslag antaget.

Beslutet skickas till

Regionstyrelsen

Beslutets antal sidor

2

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 114-129

Tid: 2020-10-13 kl. 09:00

Plats: Rosensalen, Rosenlunds vårdcentrum

§ 123

Delårsrapport per augusti 2020 Region Jönköpings län

Diarienummer: RJL 2020/85

Beslut

Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö

1. Godkänner delårsrapport per augusti 2020 för de delar som avser nämndens ansvarsområde.
2. Nämnden överlämnar följande tillägg till regionfullmäktige:
I delårsrapporten per augusti 2020 finns systemmätetal med ej uppnådd måluppfyllelse. Enligt direktiv i budget till nämnder och styrelse ska då beskrivas vilka åtgärder nämnden vidtagit eller avser att vidta i syfte att nå förbättrad måluppfyllelse. Nämnden noterar att det med något undantag finns en koppling till Coronapandemin och den verksamhetsomställning som den medfört våren och sommaren 2020. Nämnden har tagit del av verksamhetsområdenas delårsrapporter per augusti och ser i nuläget inga skäl att lägga till ytterligare krav på åtgärder.

Sammanfattning

Enligt regionfullmäktiges direktiv ska regionstyrelsen redovisa en delårsrapport efter augusti. I delårsrapporten redovisas måluppfyllelse för regionfullmäktiges fastställda systemmätetal, status på de aktiviteter som ska stödja måluppfyllelse, bokslut per augusti samt ekonomisk helårsprognos.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag presidiet 2020-10-13
- Tjänsteskrivelse daterad 2020-09-30
- Delårsrapport augusti 2020 med bilagor

Beslutet skickas till

Regionstyrelsen

Beslutets antal sidor

1

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 114-129

Tid: 2020-10-13 kl. 09:00

Plats: Rosensalen, Rosenlunds vårdcentrum

§ 124

Budget 2021 med flerårsplan för 2022-2023, Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö

Diarienummer: RJL 2020/78

Beslut

Nämnden för trafik infrastruktur och miljö

1. Överlämnar förslag till Budget och verksamhetsplan 2021 med flerårsplan 2022-2023 avseende Regional utveckling till budgetberedningen.
2. Uppdrar åt regionledningskontoret att säkerställa att de uppdrag och aktiviteter i beslutad budget 2020 som inte kunnat slutföras under 2020 finns i de verksamhetsplaner för 2021 som fastställs i januari 2021.

Reservationer

Sverigedemokraterna reserverar sig till förmån för eget förslag.

Sammanfattning

Nämnden redovisar i föreliggande skrivelse sitt förslag till Budget och verksamhetsplan 2021 med flerårsplan 2022-2023. Förslaget överlämnas till regionstyrelsen.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag presidiet 2020-10-13
- Missiv daterad 2020-10-12
- Koalition för region Jönköpings läns förslag till Budget och verksamhetsplan 2021 med flerårsplan för 2022-2023 för nämnd trafik, infrastruktur och miljö

Yrkanden/förslag till beslut på sammanträde

Leif Andersson (C) presenterar Koalition för Region Jönköpings läns förslag till budget 2021 med flerårsplan för 2022-2023, samt yrkar bifall till förslaget.

Anders Gustafsson (SD) överlämnar Sverigedemokraternas förslag till budget enligt *bilaga 2*, Robert Andersson (SD) yrkar bifall till förslaget.

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 114-129

Tid: 2020-10-13 kl. 09:00

Plats: Rosensalen, Rosenlunds vårdcentrum

Eva Nilsson (M) anmäler att Moderaterna inte deltar i beslutet och återkommer vid regionstyrelsens sammanträde.

Willy Neumann (V) anmäler att Vänsterpartiet inte deltar i beslutet och återkommer vid regionstyrelsens sammanträde.

Simon Johansson (S) och Arnold Carlzon (KD) yrkar bifall till föreliggande förslag till budget med tillägget om att säkerställa att de uppdrag och aktiviteter i beslutad budget 2020 som inte kunnat slutföras under 2020 finns i de verksamhetsplaner för 2021 som fastställs i januari 2021.

Beslutsgång

Ordföranden ställer föreliggande budgetförslag mot Sverigedemokraternas budgetförslag och finner Koalition för Region Jönköpings läns förslag till budget 2021 med flerårsplan för 2022-2023 antaget.

Beslutet skickas till

Regionstyrelsen

Beslutets antal sidor

2

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 114-129

Tid: 2020-10-13 kl. 09:00

Plats: Rosensalen, Rosenlunds vårdcentrum

§ 125

Bilaga till budget 2021- Kollektivtrafik priser

Diarienummer: RJL 2020/78

Beslut

Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö

- Överlämnar bilaga gällande kollektivtrafikpriser till budgetförslag med verksamhetsplan för 2021 till regionstyrelsen.

Sammanfattning

Nämnden överlämnar bilaga till budgetförslag, avseende priser i kollektivtrafiken.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag presidiet 2020-10-13
- Missiv med bilaga daterad 2020-09-15

Yrkanden/förslag till beslut på sammanträde

Eva Nilsson (M) och Leif Andersson (C) yrkar bifall till föreliggande förslag.

Willy Neumann (V) anmäler att Vänsterpartiet inte deltar i beslutet och återkommer vid regionstyrelsens sammanträde.

Beslutet skickas till

Regionstyrelsen

Beslutets antal sidor

1

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 114-129

Tid: 2020-10-13 kl. 09:00

Plats: Rosensalen, Rosenlunds vårdcentrum

§ 126

Bilaga till budget 2021 - Regelverk för sjukresor, färdtjänst och riksfärdtjänst

Diarienummer: RJL 2020/78

Beslut

Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö

- överlämnar bilagor gällande regelverk för sjukresor, färdtjänst och riksfärdtjänst till budgetförslag med verksamhetsplan för 2021 till regionstyrelsen.

Sammanfattning

Nämnden överlämnar bilagor till tidigare lämnat budgetförslag med verksamhetsplan.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag presidiet 2020-10-13
- Tjänsteskrivelse daterad 2020-10-05
- Bilagor regelverk för sjukresor, färdtjänst och riksfärdtjänst

Yrkanden/förslag till beslut på sammanträde

Eva Nilsson (M) och Leif Andersson (C) yrkar bifall till föreliggande förslag.

Willy Neumann (V) anmäler att Vänsterpartiet inter deltar i beslutet och återkommer vid kommande budgetbehandling.

Beslutet skickas till

Regionstyrelsen

Beslutets antal sidor

1

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 114-129

Tid: 2020-10-13 kl. 09:00

Plats: Rosensalen, Rosenlunds vårdcentrum

§ 127

Yttrande - Ett nationellt biljettsystem för all kollektivtrafik SOU 2020 25

Diarienummer: RJL 2020/1945

Beslut

Nämnden

1. Godkänner föreliggande yttrande som svar på betänkande av Utredningen om ett nationellt biljettsystem för all kollektivtrafik i hela Sverige (SOU 2020:25).
2. Ger presidiet i uppdrag att göra språkliga korrigeringar i yttrandet.

Sammanfattning

Region Jönköpings län har tillsammans med länen Kalmar, Kronoberg, Halland samordnat ett yttrande över förslaget om nationellt biljettsystem.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag presidiet 2020-09-23
- Tjänsteskrivelse daterad 2020-09-14
- Ett nationellt biljettsystem för all kollektivtrafik SOU 2020 25

Beslutet skickas till

Infrastrukturdepartementet

Beslutets antal sidor

1

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 114-129

Tid: 2020-10-13 kl. 09:00

Plats: Rosensalen, Rosenlunds vårdcentrum

§ 128

Förlängning av tillfällig sänkning av priset för enkelbiljetter inom kollektivtrafiken

Diarienummer: RJL 2020/2006

Beslut

Nämnden

- Godkänner föreliggande förslag att förlänga tiden för tillfällig sänkning av priset för enkelbiljetter i appen till och med 2020-12-31.

Sammanfattning

Resandet inom den allmänna kollektivtrafiken har kraftigt minskat med anledning av rådande coronapandemi. Intäkterna har minskat med ca. 50% och Länstrafiken tappar ca 12 miljoner kronor i månaden på grund av uteblivna biljettintäkter. På grund av smittspridning har avspärningar satts upp för att skydda chaufförerna. Detta leder till att resenärerna inte längre kan köpa biljetter ombord på bussarna. För att göra det enklare och mer prisvärt för resenärer som brukar betalar med reskassa föreslås att tillfälligt sänka enkelbiljettspriset i Länstrafikens app med 20%, vilket motsvarar priset för reskassa.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag presidiet 2020-09-23
- Tjänsteskrivelse daterad 2020-09-14

Beslutet skickas till

Regionledningskontoret - Länstrafiken

Beslutets antal sidor

1

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 114-129

Tid: 2020-10-13 kl. 09:00

Plats: Rosensalen, Rosenlunds vårdcentrum

§ 129

Sammanträdesplan 2021

Diarienummer: RJL 2020/1859

Beslut

Nämnden

- Fastställer sammanträdesplan för 2021 för nämnd för trafik infrastruktur och miljö enligt följande:
26/1, 23/2, 30/3, 4/5, 1/6, 23/6, 7/9, 12/10, 16/11 samt 14/12.

Sammanfattning

Förslag till sammanträdesplan för 2021 har tagits fram för nämnd för trafik, infrastruktur och miljö och dess presidium.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag presidiet 2020-09-23
- Tjänsteskrivelse daterad 2020-09-10
- Sammanträdesplan 2021

Yrkanden/förslag till beslut på sammanträde

Arnold Carlzon (KD) yrkar bifall till föreliggande förslag.

Ordföranden meddelar att ambition är att hålla en tvådagars fördjupad nämndsinternat under 2021, men avvaktar i frågan på grund av rådande pandemi.

Beslutet skickas till

Regionledningskontoret

Beslutets antal sidor

1

Sverigedemokraternas ändringsförslag i Hållbarhetsprogram 2021-2025

* Text stryks

* Text läggs till

MÅL: Vår verksamhet styrs av värden kring jämlikhet, jämställdhet och ett normmedvetet förhållningssätt och bemötande.

DELMÅL

Ett jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv ska ingå i analyser, resursfördelning och beslutsfattande i organisationens verksamheter och projekt.

Samtliga medarbetare ska ha kunskap om vad normmedvetenhet och icke-diskriminering jämlik vård innebär i praktiken.

PRIORITERADE ÅTGÄRDER

- Genomföra särskilda kompetensutvecklingsinsatser inom jämlikhets- och jämställdhetsintegrering för politiker, chefer, HR-partners, verksamhetsutvecklare, utvecklingsledare och andra strategiskt viktiga funktioner.
  - Se över, och vid behov komplettera, befintligt beslutsstöd och utbildningsutbud.
  - Följa upp jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv när vi utvecklar och förbättrar våra verksamheter, samt när vi beviljar finansiellt stöd och projektmedel.
  - Målgruppsanpassa stöd för att ge medarbetarna de verktyg de behöver.
  - Fler invånare uppfattar vården jämlik
- Anpassa befintligt stöd för förbättrings- och kvalitetsarbete till att omfatta normmedvetenhet.
-

MÅL: Vi är en inkluderande, hälsofrämjande och attraktiv arbetsplats där alla medarbetare har lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter.

DELMÅL

Alla medarbetare ska uppleva att de har lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter – oberoende av kön, ålder, religion, etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller könsidentitet och könsuttryck.

PRIORITERADE ÅTGÄRDER

- Arbeta aktivt och systematiskt med diskrimineringslagens regler om aktiva åtgärder för lika rättigheter och möjligheter.
- Ge coaching och stöd till HR-partners för att kunna stödja chefer i arbetet med aktiva åtgärder för lika rättigheter och möjligheter.

Vi är klimatsmarta

Vi minskar vår klimatpåverkan, anpassar oss till ett förändrat klimat och bidrar till att Jönköpings län blir ett klimatsmart plusenergilän som producerar mer förnybar energi än vad vi använder.

MÅL: Vi ska minska vår klimatpåverkan från våra fastigheter och anpassa vår verksamhet till ett förändrat klimat.

DELMÅL

Vi ska minska vår klimatpåverkan från direkt påverkbara utsläpp⁴ med minst 25 procent till år 2025 jämfört med 2019.

Användningen av värme och el i våra fastigheter och verksamheter ska minska. År 2025 ska köpt energi understiga 145 kWh/m² vilket innebär en minskning med 11 procent jämfört med 2019.

År 2022 har vi tagit fram handlingsplaner för de mest betydande klimatriskerna¹ för vår verksamhet.

Genom en hållbar byggprocess ska vi under programperioden minska klimatpåverkan från om- och nybyggnationer.

PRIORITERADE ÅTGÄRDER

- ☐ Köpa in mer klimatneutral el exempelvis kärnkraft, vattenkraft och solkraft.
- ☐ Den egna produktionen av förnybar energi ska öka med 2 GWh under programperioden.
- ☐ Beakta och prioritera låg energianvändning vid inköp av energikrävande utrustning där så är lämpligt.
- ☐ Välja byggnadsmaterial som är hållbara och med låga driftskostnader under hela livslängden.
- ☐ Utveckla byggprocessen så att klimatpåverkan tydligare beaktas i tidiga skeden.
- ☐ Arbeta för ett ökat inslag av trä och andra klimatsmarta konstruktioner i byggprojekt.

MÅL: Klimatpåverkan från våra transporter ska minska och transportsystemet ska vara resurseffektivt.

DELMÅL

År 2025 ska:

- bussar i allmän kollektivtrafik drivas med 100 procent förnybara drivmedel²,
- dieseltåg drivas med den andel förnybara drivmedel som är godkänd, dock minst 20 procent förnybara drivmedel,
- eltåg drivas med 100 procent förnybar klimatneutral el,
- fordon inom serviceresor drivas med minst 40 procent förnybara drivmedel.

Under programperioden ska klimatpåverkan från privata resor till vårdinrättningar minska, genom digitala och samordnade vårdmöten och stimulerande av hållbara resealternativ.

PRIORITERADE ÅTGÄRDER

- ☐ Utveckla digitala vårdmöten så att patienten i ökad utsträckning kan få vård i hemmet.
- ☐ Utveckla samordningen av vårdbesök till och mellan våra sjukhus.
- ☐ Stimulera fler patienter att välja hållbara resealternativ till vårdinrättningar.

År 2025 ska andelen förnybara drivmedel i upphandlade hyrbilar och transporttjänster³ vara minst 80 procent.

Under programperioden ska klimatpåverkan per årsarbetare minska med minst 40 procent för tjänsteresor, inklusive egna godstransporter, jämfört med 2019.

Vi ska kartlägga förutsättningarna för att våra ambulanser och lantbruksfordon⁴ ska kunna drivas på förnybara drivmedel.

- Ställa krav på förnybara drivmedel i upphandling samt främja transportmedel som till exempel lastcykel.
- Öka andelen förnybara drivmedel i pool-, verksamhets- och transportbilar till **minst 70 procent** år 2025.
- Ta fram en strategi för resfria möten.
- Utrusta allmänna konferensrum och övriga möteslokaler med lämplig teknik för resfria möten.

Vi bidrar till en sund livsmiljö

En sund livsmiljö innebär att våra verksamheter inte bidrar till negativa miljö- och hälsoeffekter. Vi väljer varor, kemiska produkter, livsmedel och läkemedel som gör så lite skada på miljö och hälsa som möjligt och vi främjar en hälsosam inom- och utomhusmiljö.

MÅL: Våra inom- och utomhusmiljöer ska vara hälsofrämjande och hållbara.

DELMÅL

Utomhusmiljön kring våra fastigheter ska vara hälsofrämjande och den biologiska mångfalden ska öka.

Nybyggnation ska minst motsvara kriterierna för miljöbyggnad silver. År 2025 ska de byggmaterial vi använder uppgå till minst 80 procent A- och Bklassade byggmaterial enligt SundaHus.

PRIORITERADE ÅTGÄRDER

- Genomföra så kallade I-tree-beräkningar⁵ för våra utomhusmiljöer vid sjukhusen.
- Utöka totala ytan av ängsmark med 20 000 m² kring våra sjukhus samt uppföra insekshotell.**
- Utvärdera möjligheten till synligt vatten inom våra fastigheter, vid byggnationer och markprojekt samt gröna tak i våra ny- och ombyggnationsprojekt.
- Möjliggöra att delar av bevattningen av vår utemiljö ska ske med dagvatten.

MÅL: Vi ska stärka den sociala hållbarheten och minska den negativa hälso- och miljöpåverkan genom våra upphandlingar.

DELMÅL

Under programperioden ska sociala hållbarhetskrav och mer långtgående miljökrav ställas i prioriterade upphandlingar⁶. Livscykelperspektivet ska guida oss i val av produkter.

År 2025 ska 100 procent av våra särskilt farliga kemiska produkter⁷ ha utretts med syfte att hitta hälso- och miljöanpassade alternativ.

Vi ska ha bytt ut produkter där det varit möjligt.

PRIORITERADE ÅTGÄRDER

- Kartlägga miljö- och hälsoskadliga ämnen i förbrukningsmateriel, elektronik, inredning, textilier och leksaker utifrån vår kemikaliestrategi med syfte att minska negativ påverkan.

MÅL: Vi ska främja en hållbar livsmedelsproduktion, hälsosamma matvanor och en ökad självförsörjningsgrad.

DELMÅL

Av våra livsmedelsinköp ska år 2025:

- minst 95 procent av kött, mejeriprodukter och ägg vara producerade i enlighet med krav motsvarande svensk lagstiftning inom djurhållning,
- minst 80 procent av frukt, bär, grönsaker och potatis vara producerade i enlighet med krav motsvarande svensk lagstiftning inom livsmedelsproduktion,
- minst 95 procent av fisk och skaldjur vara märkt med MSC eller motsvarande för hållbart fiske/fiskodling,
- 100 procent av kaffe, te, drickchoklad och bananer vara producerade med sociala och etiska krav motsvarande Fairtrade och vara ekologiskt producerade,
- minst 10 procent av de totala livsmedelsinköpen vara ekologiskt producerade.

PRIORITERADE ÅTGÄRDER

Säsongsanpassade menyer och inköp av livsmedel efter säsong.

Främja inköp av lokalt närproducerade livsmedel inom 10 mils avstånd från Jönköpings län.

Vi använder våra resurser klokt

Klok resursanvändning innebär att våra verksamheters utveckling inte tar resurser från kommande generationer. Vi använder både naturliga och ekonomiska resurser på ett effektivt och hållbart sätt.

MÅL: Vår kapitalförvaltning ska vara socialt hållbar och bidra till minskat fossilberoende.

DELMÅL

Den relativa klimatbelastningen från vår kapitalförvaltning ska minska jämfört med år 2019 och klimatbelastningen ska vara lägre än för jämförbara index⁸.

God avkastning ger regionen förutsättningar att genomföra denna hållbarhetsplan och kloka investeringar.

PRIORITERADE ÅTGÄRDER

- År 2021 ska vi utreda hur avvägningen mellan hållbarhetskrav, risk och avkastning kan hanteras med syfte att ställa mer långtgående krav avseende social hållbarhet och miljö i vår kapitalförvaltning.

Regional utveckling

Jönköpings län - Sverige mest hållbara, attraktiva och tillgängliga region

Inledning

Tillväxt och hög sysselsättning är de två i särklass viktigaste delarna inom Regional Utveckling. Dessa är nödvändiga förutsättningar för att regionen ska kunna bibehålla en god välfärd till medborgarna.

Vi delar inte uppfattningen att ökad befolkning per automatik är positivt för regionen. Istället bör man fokusera på minskad arbetslöshet genom att arbeta med näringslivet.

Kulturen kan i stort liknas vid vårt språk, kulturen kan låna uttryck från andra kulturer, uttryck kan tillkomma, försvinna eller ha lokala variationer. Vissa språk kan vara mer eller mindre lika varandra, men ofta är det tydligt att det är olika språk.

Den svenska kulturen, vårt gemensamma arv, traditioner, värderingar och en stor mångfald av yttringar binder samman det svenska samhället. Vi vill vårda och bevara den svenska kulturen.

Regionens ekonomiska satsningar på kultur är till största delen musik och teater på Spira. Men kultur är så mycket mer, byggnadsvård, hembygdsföreningar, kulturhistoriska minnesmärken.

Sverigedemokraternas inriktning är att samtidskulturen, i högre utsträckning än idag, ska stimuleras att stå på egna ben.

Röd text = stryks

Regional utveckling

Visionen i den regionala utvecklingsstrategin är inte bara en vägvisare, den är också ett löfte. Den innebär att Jönköpings län har bestämt sig för hur länet ska uppfattas i det långsiktiga perspektivet – såväl inifrån som utifrån. Visionen ska leda till utvecklingen av ett hållbart län med goda möjligheter till boende i attraktiva miljöer, arbete, företagande, utbildning och utveckling, bra kommunikationer samt ett rikt fritids- och kulturliv som ger förutsättningar för god hälsa och ett bra liv för alla. Visionen och strategin ska bidra till att människor vill söka sig till länet och få dem att stanna.

Arbetet med regional utveckling utgår från lagar och nationella styrdokument samt nationella strategier kopplade till områden som berörs inom dessa styrdokument. Dessa anger att ansvarig för regional utveckling ska leda arbetet genom att utarbeta och fastställa en regional strategi för länets utveckling (RUS) och samordna insatser för genomförande av strategin. Under 2019 tog Region Jönköpings län beslut om den regionala utvecklingsstrategin 2020-2035. Den utgår från lagar och nationella styrdokument samt nationella strategier kopplade till områden som berörs inom dessa styrdokument och ett omfattande förankringsarbete tillsammans med länets aktörer och berörda myndigheter.

Den regionala utvecklingsstrategin 2020-2035 är därmed det överordnade dokumentet som styr arbetet med länets tillväxt och utveckling. Tillsammans med dess handlingsplaner och andra strategidokument för delområden som infrastruktur, trafik, kultur, digitalisering m.m. utgör den regionala utvecklingsstrategin den långsiktiga planen för Jönköpings län och därmed Region Jönköpings läns arbete med regional utveckling som regional utvecklingsansvarig aktör. Den regionala utvecklingsstrategin tar sin utgångspunkt i internationella överenskommelser och strategier.

Leda regional utveckling och tillväxt

Arbetet med att leda regional utveckling och tillväxt ska utformas och bedrivas i sektorsövergripande samarbete mellan aktörer på lokal, regional, nationell och internationell nivå. Utvecklingen i länet ska kontinuerligt analyseras, följas upp och utvärderas. Utifrån dessa analyser ska resultatet av det regionala tillväxtarbetet årligen redovisas till regeringen.

En hög social tillit stimulerar engagemanget i samhället, reducerar kriminalitet och stärker den individuella självkänslan. För detta krävs kulturell och värdeorienterad sammanhållning, bildning och sysselsättning i riktiga jobb.

Alla som är med och bygger upp är också mer benägna att vårda. Sammanhållningen i vårt län är både ett gemensamt och individuellt ansvar.

Alla medborgare ska vara väl införstådda med sina skyldigheter och rättigheter och tydligt visa att de är redo och villiga att ta del i det.

Samverkan

Region Jönköpings län och länets 13 kommuner har ett väl utvecklat samarbete. Kommunalt forum är plattformen för vår samverkan och en förutsättning för att det goda arbete som påbörjats ska nå framgång. För att genomföra den regionala utvecklingsstrategin krävs ett omfattande samarbete mellan länets aktörer. Det handlar om myndigheter, kommuner, näringsliv och civilsamhället. För att den regionala utvecklingsstrategin ska genomföras finns ett ledningssystem som säkerställer att alla mål, delstrategier och delmål tas omhand av de kompetenser och organisationer som kan området bäst.

Samverkan med Jönköping University har en strategisk roll för att skapa förutsättningar för forskning, innovation, utveckling och kompetens i hela länet. Tillsammans arbetar Region Jönköpings län och Jönköping University för att stärka forskningsfinansieringen för högskolan. Att Jönköping University får tillräckligt med utbildningsplatser inom kritiska utbildningsområden är av stor betydelse för att långsiktigt försörja länet med relevant arbetskraft – både inom offentliga och privata näringar – och för att höja den formella kompetensnivån i länet. För regionens utveckling är det också angeläget att verka för att Jönköping University får universitetsstatus.

Smålands Turism AB är sedan sommaren 2020 helägt av Region Jönköpings län. Syftet är ett fortsatt nära samarbetet med länets 13 kommuner samt att bygga vidare på den regionala utvecklingsstrategin.

Internationellt arbete

Tillsammans med Kalmar, Kronobergs, Blekinge och Hallands län samt lärosäten i länen driver Region Jönköpings län ett Brysselkontor. För medborgarna finns Europa Direktkontoret som arrangerar aktiviteter på skolor och offentliga arenor i syfte att höja kunskapen om EU och internationalisering för allmänheten.

Europa Direktkontoret ska mer inriktas som ett stöd för näringslivet i länet och dess kontakter med EU.
Region Jönköping ska avveckla medlemskapet i Assembly of European Regions (AER) eftersom detta inte bidragit till något konkret för vårt län.

Kultursamverkan och regional kulturplan till år 2021

Jönköpings län ingår i samverkansmodellen för statens stöd till regional kulturverksamhet. Målet med modellen är att öka utrymmet för regionala prioriteringar och variationer vilket innebär att Region Jönköpings län ansvarar för fördelning av statsbidrag till regional kulturverksamhet. Samtliga verksamheter inom kultursamverkansmodellen har uppföljningsbara uppdragsbeskrivningar.

De kulturpolitiska målen och prioriteringarna i kulturplanen förhåller sig till den regionala utvecklingsstrategin. Den regionala kulturplanen och den regionala utvecklingsstrategin verkar tillsammans för att nå gemensamma målsättningar. Budgeten utgår ifrån båda dessa mål och innehåller de aktiviteter som verksamheterna ska prioritera under år 2021 för att uppnå målen i den regionala utvecklingsstrategin och kulturplanen. Kulturplanen kommer att revideras under år 2021 utifrån att den nuvarande upphör att gälla.

De regionala målen i kulturplanen är:

- *Kulturen ska vara vital och närvarande i hela länet.*
De kulturverksamheter som huvudsakligen har regional finansiering har ett särskilt ansvar att bedriva verksamhet riktad till hela länet samt samverka med civilsamhället.
- *Möjligheter för alla att delta och ta del av kulturliv och kulturupplevelser.*
Ett ökat deltagande i kulturlivet bidrar till invånarnas välmående och länets utveckling. Möjligheten till upplevelse av och deltagande i kultur ska göras tillgängligt för länets invånare. Kulturen ska bidra till att ge människor god livskvalitet, utifrån den enskildes förutsättningar.
- *Ett välutvecklat konst- och kulturliv präglad av hög kvalitet inom både bredd och spets.*
Det konstnärliga uttryckets frihet ska värnas och stödjas även när det utmanar och provocerar rådande normer. I samverkan mellan starka kulturinstitutioner, utvecklingsverksamheter och det ideella kulturlivet läggs en bra grund för en hållbar och långsiktig samhällsstruktur.

Trafikförsörjningsprogram till 2025

En övergripande strategi för utveckling av kollektivtrafiken bygger på koncentration till stråk där förutsättning för ökat resande är goda. Stråken måste samtidigt balanseras med en grundläggande trafikförsörjning för hela länet. Detta för att stödja en socialt hållbar utveckling och ge förutsättningar för en samhällsservice i hela länet. Områden som inte har förutsättningar för en utbyggd kollektivtrafik eller som har långa gångavstånd till hållplatser där stråk utvecklas, kan få tillgång till en bra kollektivtrafik genom lösningar som kombinerar bil- och kollektivtrafik eller cykel- och kollektivtrafik. Kollektivtrafiken ska utvecklas med fokus på fyra områden:

- Skapa möjligheter till arbets- och studiependling.
- Skapa goda resmöjligheter mellan större orter i länet och till angränsande län.
- Garantera ett grundläggande trafikutbud.
- Underlätta resor med flera färdmedel.

Väl fungerande kollektivtrafik är också en av förutsättningarna för att nå miljömålen och en långsiktig och hållbar utveckling.

Nuvarande regionala trafikförsörjningsprogram för länet antogs 2012 och gäller till 2025. En mindre revidering gjordes hösten 2016 och arbetet med ett nytt trafikförsörjningsprogram påbörjades under 2019. På grund av Corona-pandemin är arbetet försenat och beslut väntas tas någon gång under våren 2021. Programmet, som är en

viktig del i den regionala utvecklingsplaneringen, anger långsiktiga och strategiska mål för hur kollektivtrafiken kan bidra till regional utveckling och ett hållbart samhälle.

Programmet bygger på de samråd med kommuner, kollektivtrafikföretag och organisationer som har genomförts i länet samt även på de samråd som har ägt rum med angränsande läns regionala kollektivtrafikmyndigheter, myndigheter, organisationer, kollektivtrafikföretag och näringsliv. Det regionala trafikförsörjningsprogrammets långsiktiga målsättningar är utgångspunkt för de årliga målen i budget.

I trafikförsörjningsprogrammet anges följande långsiktiga mål

Målområde	Mål till 2025
Resande	25 miljoner resor per år inklusive skolkortsresor 60-procentig resandeökning exklusive skolkortsresor jämfört med 2011
Kundnöjdhet (andel nöjda)	Allmän trafik alla länsbor 65 procent Allmän trafik resenärer 80 procent Serviceresor 85 procent
Tillgänglighet	Fler ska kunna resa med den allmänna kollektivtrafiken genom tillgänglighetshöjande åtgärder
Skattesubventionsgrad	Den allmänna kollektivtrafiken ska över tid ha en skattesubventionsgrad på cirka 50 procent
Miljö	All allmän kollektivtrafik ska drivas med förnyelsebara drivmedel Trafikens totala energiförbrukning/km ska minska med minst 25 procent

Trafikförsörjningsprogrammets mål om ett ökat resande kräver betydande resursförstärkningar men också omdisponering av resurser från trafikutbud med lågt resande till stadstrafik som har högt resande. Det sistnämnda får negativa konsekvenser för landsbygden.

Det är inte självklart att mer pengar för utbyggnad av kollektivtrafiken genererar fler resenärer. De senaste årens ekonomiska tillskott till kollektivtrafiken har inte gett fler resenärer. Procentuellt har kollektivtrafiken fått mer tillskott av pengar än vården de sista åren vilket bör ifrågasättas.

Vi vill prioritera:

- Undvika alltför specifika krav på fordon eller fordonsbränslen som låser entreprenören till enstaka alternativ.
- Fler biljettkontroller för att säkerställa att alla har giltig biljett. Inte minst fusk med ungdomskortet.
- Utbyggnad av närtrafik med reformerat regelverk och generösare tider för nyttjande.
- Mindre bussar som är billigare i drift som trafikerar på landsbygden.
- Utvärdera resandet av direktbusslinjerna mellan akutsjukhusen efter Corona pandemin.

Allra viktigast är att de ekonomiska målen på 50 % egenfinansiering nås och i andra hand ska målet om ett ökat resande nås. De ekonomiska målen nåddes inte innan Corona och har försämrats ytterligare.

Gällande trafikförsörjningsprogram sträcker sig fram till år 2025. En rad förändringar har skett i samhället sedan programmet antogs 2012 och som påverkar resandet. Bland annat förstoras arbetsmarknadsregionerna och resande över länsgränser ökar. Nya former för vårt resande håller på att växa fram genom ökad samverkan mellan kollektivtrafik och andra transportslag. Klimatmålen för trafikens utsläpp ska uppnås. Arbetet med ett nytt trafikförsörjningsprogram färdigställs och omfattar tiden fram till 2035. I detta behöver förutsättningarna ses över för hur kollektivtrafiken kan nå målet med att restiden mellan närliggande kommunala huvudorter ska vara som längst 60 minuter. **Sedan målet om skattesubventioneringsgrad inom kollektivtrafiken sattes till 50 procent har de ekonomiska förutsättningarna förändrats. I dag följs inte det uttalade målet. Region Jönköpings län behöver se över måltalet för subventioneringsgraden av taxorna inom Länstrafiken till det kommande trafikförsörjningsprogrammet.**

Finansieringsprinciper för område regional utveckling

Finansiering av arbetet med att leda, samordna, följa upp och analysera den regionala utvecklingsstrategin sker inom budgeten för Region Jönköpings län. Strategin för den fleråriga finansieringen av regionala utvecklingsstrategin fastställs i egen process, finansieringsstrategin, där inriktning, prioritering och exemplifiering av olika finansieringsformer sker. En grundläggande inriktning för finansieringen av regionala utvecklingsstrategin är att Region Jönköpings läns finansiering ska inriktas till områden av strategisk kapacitetshöjande betydelse.

Aktiviteterna inom strategin finansieras från olika källor såsom regionala tillväxtmedel så kallade 1:1-medel, egna regionala projektmedel så kallade RU-medel samt externa medel. Externa medel utgörs huvudsakligen av EU:s strukturfonder.

Region Jönköpings län bidrar till det samlade främjandesystemet som ägare eller bidragsgivare till centrala aktörer såsom Almi Företagspartner AB, Science park-system, Ung företagsamhet och Coompanion. Verksamhets- och ägarbidragen skall bidra till att uppnå målen i den regionala utvecklingsstrategin.

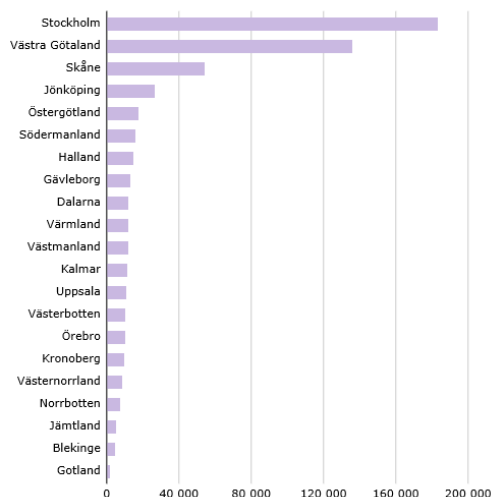
Agenda 2030

Agenda 2030 är en agenda för förändring mot ett hållbart samhälle. Sverige ska vara ledande i genomförandet av agendan. Genomförandet innebär en successiv omställning av Sverige som modern och hållbar välfärdsstat, på hemmaplan och som en del av det globala systemet. Regeringen har tagit beslut om ett antal centrala åtgärder för hållbar utveckling som förväntas ge önskade effekter, men det är på regional och lokal nivå agendan ska omsättas i praktisk handling. En GAP-analys har gjorts på länsnivå vilken låg till grund för insatserna på området i den regionala utvecklingsstrategin. Nyckel till ett framgångsrikt genomförande är att det finns en bred delaktighet i omställningen. Genom att arbeta systematiskt med detta kan Jönköpings län utvecklas till Sveriges mest hållbara län. Agenda 2030 är därför integrerad i den regionala utvecklingsstrategin, i dess handlingsplaner och i Region Jönköpings läns budget.

Covid-19

Covid-19 har inneburit en särskild utmaning för näringslivet. Region Jönköpings län är en av de regioner som vars näringsliv har drabbats hårdast. Efter storstadsregionerna så är Jönköpings Län det län som i högst grad behövt nyttja stödet för korttidsarbete. En stor del av länets arbetskraft i privat sektor har under delar av året omfattats av stödet.

Tabell: Antal anställda som omfattas, Tillväxtverket, 2020-09-22

Grunden till att länet har drabbats hårt beror på vår stora andel tillverkningsindustri och industrin beroende av globala värdekedjor.

Bransch ¹	Nettobeviljat belopp SEK	Anställda som omfattas - Beviljat
Totaler	1 017 697 661	26 399
A Jordbruk, skogsbruk och fiske	1 474 320	62
C Tillverkning	521 189 814	14 821
F Byggverksamhet	19 878 569	444
G Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar	193 092 491	5 051
H Transport och magasinering	17 300 934	568
I Hotell- och restaurangverksamhet	62 780 272	1 415
J Informations- och kommunikationsverksamhet	20 276 988	333
K Finans- och försäkringsverksamhet	995 750	13
L Fastighetsverksamhet	2 791 311	47
M Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	58 290 531	1 018
N Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster	39 254 506	814
P Utbildning	5 669 637	131
Q Vård och omsorg; sociala tjänster	44 829 450	991
R Kultur, nöje och fritid	14 808 301	339
S Annan serviceverksamhet	13 586 726	310
ÖVRIGA BRANSCHER	1 478 061	42

¹ Tabellen hämtad från Tillväxtverket. 2020-09-22

Under år 2020 har Region Jönköpings län fått ett stort nationellt ansvar för att motverka pandemins effekter för näringslivet genom projektet Nationell Företagsakut, nationellt kunskapscentrum samt support för korttidsarbete. Samtidigt så har Region Jönköpings län genomfört flera olika uppdrag och projekt på regional nivå. Erfarenheterna från dessa har skapat en unik kompetens inför det fortsatta arbetet med att bidra till en hållbar återstart av ekonomin och att motverka konsekvenser av pandemin.

<i>Uppdrag och projekt med anledning av Covid-19</i>	<i>Status</i>
Framtidssäkrad industri	Pågående under 2021
Vart i hela världen är världen på väg	Pågående under 2021
Vägar till hållbar utveckling	Pågående under 2021
Kvalitetsledning 2.0	Pågående under 2021
Kulturfestivalen	Genomförd under 2020
Koppla-upp dagarna	Genomförd under 2020
Hållbarhetsutbildning	Genomförd under 2020
Utbildning KKN-näringsen	Genomförd under 2020
Nationella Företagsakuten	Genomförd under 2020
Nationellt kunskapsstöd för företagsjourer	Genomförd under 2020
Support för korttidsarbete (Tillväxtverket)	Genomförd under 2020
Jobbmatchningsakuten	Genomförd under 2020
Samordningsforum Näringsliv med riktade kommunikationsinsatser	Genomförd under 2020

Prioriterade uppdrag och mål med anledning av Covid-19

- Resursförstärkning till Företagsjouren.

Strategiområden i den Regionala utvecklingsstrategin

En hållbar region – Hållbar utveckling

En utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov – det är en hållbar utveckling. Begreppet hållbar utveckling innehåller två grundläggande koncept: behov - speciellt de grundläggande behoven hos världens fattiga för vilka prioritet ska ges - och de begränsningar av ekosystemens möjligheter att tillgodose nuvarande och framtida behov som också bestäms av teknologi och social organisation. All regional tillväxt och utveckling ska utgå från en långsiktigt hållbar utveckling och de globala mål som identifierats i Agenda 2030. Uppdraget till regionerna är att Sverige ska vara ledande i arbetet med att nå en hållbar utveckling internationellt, samt att målen i Agenda 2030 ska nås. För att nå många av de utsläpps- och hållbarhetsmål som Sverige åtagit sig och som länet beslutat om behöver denna regionala utvecklingsplan visa på vägen dit. År 2035 ska arbetet redan vara gjort, lösningarna finnas på plats och länet i alla delar bidra till att skapa en hållbar utveckling. Hållbarhet är därmed en av de största utmaningarna i denna regionala utvecklingsstrategi.

Ett bra liv handlar om livskvalitet. Upplevd livskvalitet är till sin natur subjektiv och är svår att mäta på regional och kommunal nivå. Livskvalitet får därför i denna strategi begränsas till förutsättningarna för god livskvalitet, då sämre förutsättningar för livskvalitet som exempelvis sjukdom, inte betyder att en individ som är sjuk har en sämre livskvalitet än en individ som är frisk. Därför avgränsas begreppet här till yttre, mätbara betingelser som förväntas leda till en positiv subjektiv upplevelse. God hälsa är en grundläggande förutsättning för människors möjlighet att nå sin fulla potential och att bidra till samhällets utveckling. Ett attraktivt och tillgängligt län där människor och miljö mår bra, kräver ett ständigt arbete med livsmiljö och hälsa.

För ett långsiktigt hållbart regionalt tillväxt- och utvecklingsarbete krävs att social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet genomsyrar alla aspekter av arbetet och att länet genom samhandling utvecklas till en förebild i genomförandet av målen. Medvetet individuellt och kollektivt ansvarstagande och förändringsvilja är grundförutsättningar för att länet ska nå de långsiktiga hållbarhetsmålen. Satsningar på länets rika kulturarv och mångfald bidrar till attraktivitet nu och i framtiden.

Region Jönköpings län ska ta sin del av ansvaret för livsmedelsförsörjningen i Sverige och arbeta för att öka produktionen av mat i länet, bland annat av beredskaps- och klimatskäl. Region Jönköpings län ska ta hänsyn till åkermark och stödja jord- och skogsbruk genom upphandling av lokalproducerade varor. Det finns även stor anledning att öka självförsörjningsgraden. Detta behöver ske på ett hållbart sätt för att säkra den framtida livsmedelsförsörjningen och den biologiska mångfalden. Länet har en omfattande mjölk- och köttproduktion och förutsättningarna för att utveckla frilandsodlingen är goda. Att utveckla konsumentmönstren mot att handla och konsumera mer närproducerat är angeläget. En hög medelålder hos landsbygdsföretagare i länet ställer krav på insatser för att utveckla länets entreprenörskap och attrahera nyetableringar. År 2035 präglas länet av en grön tillväxt och ökande självförsörjningsgrad av livsmedel.

Strategiska mål: Region Jönköpings län leder arbetet för en hållbar utveckling och att målen i Agenda 2030 ska nås i tid i länet. Detta arbete ska bidra till en hållbar tillväxt och utveckling i hela Jönköpings län.

Prioriterade uppdrag: Skapa en hållbar social utveckling för människor och företag.

Aktiviteter:

- Tillsammans med kommuner och berörda myndigheter kartläggs de grupper som finns i eller riskerar att hamna i fattigdom. Denna ska leda till att nödvändiga insatser ska genomföras i samverkan med Folkhälsa, kommuner och civilsamhälle för att avskaffa fattigdom i länet, bidra till jämställda livsinkomster och sluta de påverkbara hälsoklyftorna.

- Region Jönköpings län ska tillsammans med länets kommuner arbeta för länsövergripande enhetliga regelverk för näringslivet och snabbare handläggning av dessa ärenden.
- YH utbildningar för att möta näringslivets kompetensbehov.
- Samordna information till flyktingar i länets kommuner om möjligheter och bidrag som finns för återvandring.

Prioriterade uppdrag: Säkerställa en ökad hållbar produktion av livsmedel och en god vattenkvalitet i hela länet

Aktiviteter:

- I samarbete med kommunerna och Folkhälsa identifiera vilka insatser som är centrala för att bidra till bra och hållbara matvanor hos länets invånare
- Tydliggöra Region Jönköpings län ansvar i arbetet med att säkra en god vattenkvalitet.
- I samarbete med en eller flera kommuner genomföra en pilotstudie för rening av läkemedelsrester

Prioriterade uppdrag: Skapa förutsättningar för en god hälsa och hög livskvalitet i hela länet.

Aktiviteter:

- Utveckla formerna för att identifiera vad invånarna upplever skulle bidra till en mer jämlik vård, förbättrade livsvillkor och förbättrad hälsa.

Prioriterade uppdrag: Säkerställa invånarnas tillgång till god vård i hela länet där hälso- och sjukvården är en viktig tillväxtfaktor och de tre akutsjukhusen har stor betydelse för länets attraktivitet och arbetsmarknad.

Aktiviteter:

- Utveckla ett forum för spridning av kunskap och goda exempel när det gäller digitalisering och innovationer där offentlig sektor, olika branscher och näringar kan inspireras av varandra.

Prioriterade uppdrag: Säkerställa en jämställd regional tillväxt och jämlika förutsättningar i samhället.

Aktiviteter:

- **Genomföra jämställdhetsutbildning kontinuerligt för länets företag och organisationer**
- Uppföljning av effekterna av jämställdhets- och mångfaldsarbetet hos aktörer som får verksamhets- och/eller ägarbidrag från Region Jönköpings län och koppla det till de framtida bidragen
- Kartlägga befintliga nätverk för kvinnor och män i länet och identifiera utvecklingsbehov

Prioriterade uppdrag: Säkerställa ett miljömässigt hållbart län som minskar belastningen på miljö, klimat och förbrukningen av jordens resurser

Aktiviteter:

- Den nuvarande elanvändningen i länet kartläggs jämte det framtida behovet av el i länet
- Främja långsiktigt hållbara byggmaterial och cirkularitet i byggbranschen
- Utveckla stöd underlättar för länets näringsliv att utveckla hållbarhetsdrivna affärsplaner **med cirkulärt produktflöde.**
- Aktivt verka för en fossilfri infrastruktur i länet
- Kartlägga lämpliga platser för vattenbruk i länet

- Regionen ska prioritera de åtgärder som ger hög miljönytta till låg kostnad och alltid väga kostnaden mot miljönyttan.
- För att värdera miljöpåverkan ska modellen Life Cycle Assessment (LCA) användas för att få en helhetsbild av den totala belastningen under en produkts livscykel från råvaruutvinning, tillverkningsprocesser, användning till avfallshanteringen, inklusive alla transporter.

Prioriterade uppdrag: Skapa en hållbar ekonomisk tillväxt i näringsliv och samhälle.

Aktiviteter:

- Etablera en kunskapsplattform för cirkulär ekonomi för länets offentliga aktörer, näringsliv och civilsamhälle
- **Hållbarhetssäkra verksamhetsbidrag, ägarbidrag och projektmedel**
- **Driva kunskapsutveckling inom hållbar upphandling för offentliga aktörer och leverantörer**

Prioriterade uppdrag: Säkerställa att länet står väl rustat och är motståndskraftigt inför kommande klimatförändringar med mer extremväder.

Aktiviteter:

- Aktivt verka för en långsiktig regional planering för att motverka konsekvenser av klimatförändringar med extremväder.

Prioriterade uppdrag: Skapa en hållbar social utveckling för människor och företag.

Aktiviteter:

- Genomföra medborgardialoger kopplade till den regionala utvecklingsstrategin

- Ta fram en samverkansmodell tillsammans med civilsamhället för att öka den sociala inkluderingen i samhället

Prioriterade uppdrag: Säkerställa god samverkan som ger förutsättningar att nå målet: 2035 är Jönköpings län hållbart.

Aktiviteter:

- Ledningssystemet för den regionala utvecklingsstrategins genomförande etableras i länet

En attraktiv region – Attraktivitet och livsmiljö

Förmågan att attrahera, behålla och utveckla kompetenser, företag och kapital är avgörande för att utveckla en attraktiv och konkurrenskraftig region – en region som ser möjligheter i förändringar och värdesätter samverkan. Det är människor som bidrar med kompetens, som driver företag, som investerar kapital och som utvecklar samhällen. De attraheras av en öppen, inkluderande, jämställd, mångkulturell och barnvänlig livsmiljö som ger möjligheter att kombinera ett bra boende med bland annat ett rikt kulturliv, god utbildning, arbete, service, god hälsa, omsorg och fritid. En livsmiljö som lockar människor till sig attraherar ännu fler.

För att vara ett attraktivt län behöver arbete tillsammans med kommunerna, omkringliggande regioner och nationella aktörer ske gemensamt och systematiskt för att utveckla attraktiva miljöer som vill leva, bo, besöka och driva företag i, oavsett kön, ålder, funktionsförmåga eller bakgrund i övrigt. Näringslivet och civilsamhället är viktiga aktörer och det är bara när arbetet sker tillsammans människor och företag kan erbjudas attraktiva miljöer. God tillgänglighet till arbetsmarknad, kommersiell- och offentlig service, kultur och naturupplevelser samt fritidsaktiviteter är viktiga delar i en attraktiv miljö.

Ett län som ur alla perspektiv är tillgängligt för alla bidrar till inkludering, sammanhållning, attraktivitet, näringslivsutveckling, tillväxt och inte minst turism.

Strategiska mål:

Region Jönköpings län verkar för att;

Alla har lika möjlighet att delta och bidra i ett tillgängligt, sammanhållande och hälsofrämjande samhälle som präglas av jämlikhet, jämställdhet och mångfald;

Vara en del av det framväxande e-samhället; utveckla tillgänglighet, implementering av offentliga digitala tjänster, ett ökat serviceutbud på landsbygden samt förbättra förutsättningarna för turism, rekreation, kultur och fritid

Prioriterade uppdrag: Attrahera, behålla och utveckla människor, företag och kapital.

Aktiviteter:

- Bidra till att utveckla attraktiva servicelösningar i hela länet
- Vidareutveckla arbetet med att öka den digitala inkluderingen

Prioriterade uppdrag: Skapa en öppen, inkluderande, jämställd och barnvänlig livsmiljö.

Aktiviteter:

- Identifiera vilka förutsättningar som faktiskt påverkar länsinvånarnas upplevelse av sin livsmiljö
- Utarbeta en plan för att sprida och samordna utbud som bidrar till länsinvånarnas livskvalitet

Prioriterade uppdrag: Utveckla ett attraktivt kultur- och fritidsutbud som präglas av mångfald.

Aktiviteter:

- Utöka arbetet med att sprida kunskapen om bidrag till kultur- och fritidsaktörer

Prioriterade uppdrag: Utveckla attraktiva besöksmål i både stad och landsbygd.

Aktiviteter:

- Utveckla en regional besöksnärsstrategi
- En branschanalys tas fram som underlag för prioritering av investeringar i småskalig infrastruktur för besöksnäringens utveckling
- Utveckla och anpassa ägardirektiven till Smålands turism så att de utgår från och bidrar till den regionala utvecklingsstrategin

Prioriterade uppdrag: Skapa meningsfulla och inkluderande mötesplatser som främjar hälsa, kreativitet och integration i samverkan med civilsamhället.

Aktiviteter:

- Kartlägga dagens utbud av mötesplatser samt identifiera möjliga nya innovativa och inkluderande platser

Prioriterade uppdrag: *Se möjligheter i förändring och stimulera organisationers förändringskraft.*

Aktiviteter:

- Skapa förutsättningar för möjligheter till arbete, företagande och attraktiva boendemiljöer på landsbygden

Prioriterade uppdrag: *Driva en hållbar digital utveckling.*

Aktiviteter:

- Handlingsplaner upprättas för att genomföra digitaliseringsstrategin

Prioriterade uppdrag: *Stärka trygghet och tillit i samhället*

Aktiviteter:

- Öka kunskap och förståelse för vad som skapar trygga miljöer och ökar känslan av trygghet och tillit i samhället
- Öka kunskap och förståelse för HBTQ-personers förutsättningar i länet

Prioriterade uppdrag: *Skapa och upprätthålla en samverkansmodell med civilsamhället*

Aktiviteter:

- Kartläggning av länets aktörer inom civilsamhället och dess samverkan med det offentliga idag
- Ett regionalt avtal mellan civilsamhället och länets offentliga aktörer tecknas

En tillgänglig region – Samhällsbyggnad och tillgänglighet

Länets geografiskt strategiska läge har genom historien skapat förutsättningar för möten och handel som gett länet utmärkta förutsättningar att ta tillvara på framtida möjligheter. En långsiktigt hållbar livsmiljö i länet förutsätter bostäder för människor i livets alla skeenden, attraktiva möjligheter att bo och leva i länets alla delar samt snabba och långsiktigt hållbara kommunikationer. En god tillgänglighet är en förutsättning för att alla länsinvånarens potential ska komma till sin rätt. Genom fysisk och digital infrastruktur skapar läget förutsättningar för att vara en långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion.

I det nationella uppdraget lyfts betydelsen av hållbara och effektiva fysiska strukturer som stärker sambanden inom och mellan regioner. För att lyckas med det krävs en sektorsövergripande samverkan och samplanering mellan Region Jönköpings län och kommunerna, som utgår från ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbara perspektiv. Särskilt ska frågor om fysisk planering och boendemiljöer prioriteras i det regionala tillväxtarbetet. Hur den fysiska miljön utformas har stor betydelse för såväl näringslivets utveckling och konkurrenskraft som för utvecklingen av attraktiva livs- och boendemiljöer.

Transportsystem

Jönköpings län är det sjätte största länet i Sverige sett till folkmängd och Jönköpings kommun är den tionde största kommunen i Sverige, med Jönköping som länets största stad. Länet har en unik strategisk position i Sverige och i Skandinavien och är en naturlig nod i stråken mellan storstadsregionerna Stockholm/Mälardalen, Malmö/Öresund och Göteborg.

Jönköpings län har alltid varit en mötesplats och ett centrum för kreativitet och skaparkraft. Duktiga entreprenörer och driftiga företagsledare har gjort att länet har utvecklats till en av landets mest dynamiska småföretagarregioner.

En god tillgänglighet skapas genom bland annat effektiva, pålitliga och hållbara transportsystem. Dessa är en förutsättning för att utvidga och knyta ihop arbetsmarknadsregioner och att stärka kopplingen mellan stad och land. Även när det gäller tillgänglighet och attraktiva miljöer är digitaliseringen och infrastruktur för denna central. Framgångsfaktorer när det gäller attraktiva miljöer är helhetssyn och sektorsövergripande samordning. Samordningen mellan insatser och åtgärder som regional tillväxt, transport, informationsteknik, klimat, miljö och energi, fysisk planering, kompetensförsörjning, näringslivsutveckling, innovationer, bostadsbyggande, kultur och kulturmiljöer samt servicefrågor behöver därmed stärkas i länet.

Strategiska mål: Region Jönköpings län verkar för att; alla har lika möjlighet att delta och bidra i ett tillgängligt, sammanhållande och hälsofrämjande samhälle som präglas av jämlikhet, jämställdhet och mångfald; utveckla tillgänglighet, främja utvecklingen av koldioxidsnåla, energieffektiva infrastrukturer och transporter

Prioriterade uppdrag: Utveckla infrastrukturen i länet så att den möjliggör hållbara, säkra och tillgängliga resor, transporter, logistik och turism

Aktiviteter:

- En regional infrastrukturplan tas fram i samverkan med länets aktörer
- Utveckla en arbetsmetodik för att använda strukturbilder i det långsiktiga planeringsarbetet
- I arbetet med regional infrastrukturplanering stärka förutsättningarna för fossiloberoende gods- och persontransporter i länet
- Ta fram analyser och påverkansprocesser som stöd för att göra Nässjö till ett nationellt center för järnvägsutbildningar.
- Utveckla strategiska underlag för långsiktig planering av trafikförsörjningen ur ett arbetsmarknadsperspektiv.
- Skapa goda förutsättning för dialog mellan privata och offentliga aktörer för att säkerställa gröna tankställen.

- Omvärldsbevakning vilka fordonsbränslen som kan sänka kostnader på lång sikt, exempelvis HVO och vätgas.

Prioriterade uppdrag: Skapa en hållbar, attraktiv och innovativ samhälls- och landsbygdsutveckling genom stärkt samverkan i samhällsplaneringen.

Aktiviteter:

- Utveckla arbetsmetoder för samverkan kring regional fysisk planering
- Utveckla former för stärkt samverkan kring en innovativ samhälls- och landsbygdsutveckling genom regional planering
- Handlingsplaner upprättas för att genomföra bredbandsstrategin
-

Prioriterade uppdrag: Säkerställa att kollektivtrafiken bidrar till en hållbar utveckling, arbetsmarknadsförstoring och länsinvånarnas resor till arbete, studier, fritidsaktiviteter och kultur.

Aktiviteter:

- Att konkretisera de långsiktiga ambitionerna när det gäller kollektivtrafik i länet i en strategisk plan
- Utveckla arbetsformen för att stödja kommunernas utvecklingsambitioner genom strukturbilder

Prioriterade uppdrag: Stärka och rusta befintliga järnvägsförbindelser som kopplar samman länets kommuner med varandra, angränsande län och strategiska hamnar

Aktiviteter:

- Ta fram en regional godstransportstrategi för att långsiktigt främja möjligheterna till hållbara godstransporter för regionens näringsliv från strategiska godstransportnoder

Prioriterade uppdrag: Delta aktivt och drivande i arbetet för nya stambanor för höghastighetståg.

Aktiviteter:

- **Genomföra projektet nya stambanor-Driva på upprustning av södra stambanan**

Prioriterade uppdrag: Skapa hållbar digital utveckling i hela länet genom tillgång till höghastighetsuppkoppling

Aktiviteter:

- Handlingsplaner upprättas för att genomföra bredbandsstrategin

Prioriterade uppdrag: Tillgänglighetsanpassa samhällets alla delar för jämlika möjligheter att ta del av och bidra till utvecklingen

Aktiviteter:

- Att inventera nuvarande arbete för att tillgängliggöra regionens offentliga lokaler och kollektivtrafikens plattformar.

Prioriterade uppdrag: Skapa attraktiva och hållbara bostäder och boendemiljöer för människor i alla livets skeenden i hela länet genom samverkan för hållbar, trygg och jämlik samhällsplanering över administrativa gränser.

Aktiviteter:

- Utveckla en arbetsmetodik för en läns gemensam bostadsförsörjningsstrategi

Prioriterade uppdrag: Ta fram gemensamma strukturbilder för länets framtida infrastruktursystem

Aktiviteter:

- Utveckla arbetsformerna för framtagande av strukturbilder

En smart region – Näringsliv och innovation

Företagsamhet och samverkan är kännetecknande för länet sedan lång tid tillbaka. Genom innovations- och förändringskraft har länets näringsliv utvecklats och gått starkt ur kriser och strukturomvandlingar. Mod, handlingskraft, stolthet och uppfinningsrikedom präglar företagen, deras ledare och medarbetare. Genom framgångsrika och prestigelösa småföretag blomstrar hela länet och sysselsättningen är hög.

För långsiktig tillväxt och utveckling krävs det att länet tar det bästa ur den industriella traditionen – den tekniska nyfikenheten, anpassningsförmågan och pionjärandan som präglat företagen och länet i stort – in i en ny tid. I framtiden handlar det om att behålla och driva på en långsiktigt hållbar utveckling av nuvarande industri. Det handlar också om att stärka utbildningskulturen, höja den formella utbildningsnivån i befintligt näringsliv och att bryta de könssegregerade utbildningsvalen. En stark industri är av stor betydelse för länet även framöver men en breddning av näringslivet är en viktig faktor för länets fortsatta utveckling. Därför måste nya näringar och affärsmöjligheter stödjas och stimuleras för att få möjlighet att växa.

Strategiska mål: Region Jönköpings län strävar efter det hållbara samhället med tillväxt av jobb och företag i hela länet, utvecklade forsknings- och innovationsmiljöer, jämställdhet, integration och mångfald, en miljödriven näringslivsutveckling samt ökad konkurrenskraft för landsbygdsföretag.

Prioriterade uppdrag: Förstärka näringslivets och det offentliga innovations- och förändringskraft

Aktiviteter:

- Genomföra branschvisa framtidsanalyser i kompetens- och innovationsråden som underlag för handlingsplaner som stärker företagens långsiktiga konkurrenskraft
- Säkerställa att perspektiven en jämställd regional tillväxt och hållbarhet ur de tre perspektiven präglar alla regionala utvecklings- och tillväxtprocesser i syfte att skapa ett jämställt och hållbart län på alla områden.
- Aktivt stödja socialt entreprenörskap och sociala innovationer
- Utveckla former för att årligen redovisa omvärldsanalyser över näringslivets långsiktiga utveckling
- I samverkan med det företagsfrämjande systemet ta fram en gemensam strategisk plan för nyföretagande

Prioriterade uppdrag: Utveckla ett hållbart, diversifierat och kunskapsintensivt näringsliv i hela länet genom smart specialisering.

Aktiviteter:

- Utveckla en smart specialiseringsstrategi
- Genomföra en kartläggning av företag som gått från att vara produktions- till tjänsteföretag eller från en linjär affärsmodell till en cirkulär.
- Genomföra kartläggning av framgångsrika koncept inom besöksnäringen och naturturism samt identifiera områden för utveckling i länet

Prioriterade uppdrag: Säkerställa hög sysselsättning.

Aktiviteter:

- Att tillsammans med utbildningsaktörer utveckla system och former för olika kompetensutvecklingsmöjligheter som leder till arbete och underlättar omställning

Prioriterade uppdrag: Säkerställa ett jämställt och jämlikt arbets- och näringsliv samt företagande i hela länet.

Aktiviteter:

- Kartlägga framgångsfaktorer och förutsättningar för dessa så att fler kvinnor och utlandsfödda personer kan och vill starta företag
- Tillsammans med det innovations- och företagsfrämjande systemet utveckla möjligheter till rådgivning och företagsutveckling för invånare i alla kommuner

- Informationsinsats om konsekvenser av deltidsarbete. **med särskilt fokus på personer med invandrarbakgrund**
- Informationsinsatser i länet riktade mot invånarna för att synliggöra graden av jämställdhet i länet

Prioriterade uppdrag: Bidra till en ökad digital mognad för en hållbar digitalisering och utveckling.

Aktiviteter:

- Identifiera och synliggöra potentialen med AI för länets näringsliv och offentliga aktörer

Prioriterade uppdrag: Inspirera till en arbetsmiljö i världsklass.

Aktiviteter:

- Inrätta ett pris där årets mest nyskapande, inkluderande och attraktiva företag uppmärksammas
- Att regional utvecklings lokaler och arbetssätt är innovativa, yteffektiva och nyskapande samt bidrar som inspiration och förebild för länets offentliga aktörer och näringsliv

Prioriterade uppdrag: Bidra till framgångsrika små och medelstora företag med ett högt kunskaps- och teknologiinnehåll i produkter och produktion.

Aktiviteter:

- Kartlägga vilka aktiviteter som behövs för ett förändrat arbetssätt där innovationskraften tas tillvara och konkurrenskraften ökar
- Identifiera internationella tillväxtmarknader som är attraktiva för länets företag

Prioriterade uppdrag: Aktivt jobba för en hållbarhetsdriven näringslivsutveckling.

Aktiviteter:

- Verka för ökad forskning inom green tech-branschen
- Synliggöra och sprida goda exempel på fossilfria och cirkulära plaster och dess användning
- Verka för ökad forskning inom fossilfria råvaror till länets industri
- Verka för testmiljöer i länet för självkörande fordon och elvägar som bidrar till logistikbranschens hållbara utveckling

Prioriterade uppdrag: Samverka för näringslivsutveckling och kompetensförsörjning.

Aktiviteter:

- Tillsammans med utbildningsaktörer och företag i länet utveckla modeller för kompetensutveckling under pågående anställning

En kompetent region – Utbildning och kompetensförsörjning

Förmågan att attrahera, behålla och utveckla kompetenser är helt avgörande för att säkra näringslivets och den offentliga sektorns behov av medarbetare och för att kunna möta välfärdens utmaningar. Förutsättningarna och utgångsläget varierar mellan länets kommuner. Genom en väl fungerande samverkan i länet mellan Region Jönköpings län, kommunerna, näringslivet, akademi och utbildningsanordnare, Arbetsförmedlingen och arbetsmarknadens parter säkerställs den långsiktiga kompetensutvecklingen och matchningen på arbetsmarknaden i hela länet.

Genom att samordna fler specialiserade gymnasieutbildningar på länsnivå kan elever få en bättre utbildning. Det är viktigt att ge ungdomarna en kvalificerad gymnasieutbildning med senaste tekniken därför bör regionen vara en aktiv part i att samordna kostnadskrävande gymnasieutbildningar till några utvalda platser i länet. Möjligen som internat.

Detta kan bli mer kostnadseffektivt för respektive kommun och kan förbättra kvalitén på respektive utbildning. I första hand är det aktuellt för praktiska utbildningar som exempelvis bygg-, fordonstekniska linjerna och vårdprogrammet.

Region Jönköpings län ska också informera elever om arbetsmarknadens behov och arbeta för en anställningsgaranti i regionen för de som väljer hälsöhögskolan.

Covid-19 har medfört ytterligare utmaningar och krav på en omställningar. Vår förmåga att bidra till omställning av arbetskraft från områden med minskade behov till områden med brist på arbetskraft är en avgörande faktor i arbetet med att motverka fattigdom, utanförskap samt näringslivets konkurrenskraft.

Strategiska mål: Region Jönköpings län bidrar till att alla människor kan säkra sin egen försörjning genom ett arbete, en väl fungerande arbetsmarknad och varaktigt ökad sysselsättning, stärka kopplingen mellan utbildning och arbetsliv samt till att matchningen på arbetsmarknaden i länet stärks.

Prioriterade uppdrag: *Stärka den långsiktiga kompetensförsörjningen och matchningen för integration och hållbar tillväxt.*

Aktiviteter:

- Varje kompetens- och innovationsråd identifierar områden för samverkan och samarbete med SFI-undervisningen i syfte att stödja en yrkesinriktad SFI-undervisning i länet
- Samordna och synliggöra vägar till validering för individer och företag i länet
- Utveckla kapacitet för analyser och prognoser av privat och offentlig sektors behov av kompetens på kort, medellång och lång sikt som underlag för kompetensförsörjningsinsatser
-

Prioriterade uppdrag: *Stärka länets förmåga att attrahera, behålla och utveckla kompetenser*

Aktiviteter:

- Säkerställa att det finns tillgång till flexibla utbildnings- och kompetensförsörjningsmöjligheter i länets alla kommuner.

Prioriterade uppdrag: *Höja den formella utbildningsnivån i länet.*

Aktiviteter:

- Fortsätta ett offensivt arbete att säkerställa fler Högskoleplatser och YH-utbildningar till länet

Prioriterade uppdrag: *Etablera jämlika möjligheter till utbildning och livslångt lärande i hela länet.*

Aktiviteter:

- **arbeta för etablering av och utveckling av kommunala lärcentrum i länets alla kommuner**
- Tillvarata Folkhögskolors och studieförbunds möjligheter att stärka det regionala kompetensförsörjningsarbetet.

Prioriterade uppdrag: *Förbättra förutsättningarna för länsinvånarna att kompetensutveckla och vidareutbilda sig under pågående anställning.*

Aktiviteter:

- Tillsammans med länets utbildningsaktörer etablera kompetensutvecklingsmöjligheter för yrkesverksamma.

Prioriterade uppdrag: *Vidareutveckla högskolans betydelse för länets utveckling genom fler forsknings-, innovations- och utvecklingsmiljöer.*

Aktiviteter:

- Aktivt verka för att etablera fler breda forskningsmiljöer med relevans för hela länets utveckling.
- Arbeta för att en högteknologisk tandläkarutbildning har etablerats vid JU som stärker landets tandvård.

Prioriterade uppdrag: *Säkerställa en integrerad arbetsmarknad och ett inkluderande arbetsliv.*

Aktiviteter:

- Stärka möjligheten att arbeta, anställa och studera i hela länet genom att länets alla kommunhuvudorter sammankopplas med attraktiv kollektivtrafik, vilket leder till en arbetsmarknadsförstoring.

Prioriterade uppdrag: *Etablera en väl fungerande samverkan mellan regionen, kommunerna, övriga utbildningssamordnare och arbetsmarknadens parter*

Aktiviteter:

- Arbeta för att etablera olika samverkansmodeller för stärkt kompetensförsörjning i hela länet.

En global region – Internationellt samarbete

Länets strategiska läge, den internationellt profilerade högskolan och den ökande globaliseringen skapar förutsättningar för länet att bli en långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion. Exportmarknaden är central för många av länets företag. En förutsättning för länets långsiktigt hållbara utveckling är att länets företag erövrar och blir en del av de globala värdekedjorna. Insatser behöver därför kontinuerligt göras för att stödja företagens internationaliserings- och exportambitioner. Globaliseringen ger även möjlighet till kunskaps- och kompetensinflenser samt ökar möjligheten till internationella företags direktinvesteringar och nyetableringar i länet.

Strategiska mål: Region Jönköpings län stärker det gränsövergripande innovationssystemet, bidrar till hållbara transporter, främjar anpassningen till energi-, miljö- och klimatutmaningen, utvecklar strategiska samarbeten och partnerskap i Sverige och andra länder för en hållbar utveckling på en global marknad.

Prioriterade uppdrag: Positionera länet på den internationella kartan.

Aktiviteter:

- Utveckla arbetsmetodik för att arbeta, i samarbete med kommuner och näringsliv, med plattformen som synliggör länets förutsättningar och möjligheter för investeringar.

Prioriterade uppdrag: Stödja företagens internationaliserings- och exportambitioner.

Aktiviteter:

- Verka för att underlätta för företag att delta i de globala värdekedjorna

Prioriterade uppdrag: Utveckla länets förmåga och attraktivitet för att ta emot direktinvesteringar och nyetableringar.

Aktiviteter:

- Marknadsföra plattformen som visar länets förutsättningar och möjligheter för direktinvesteringar och nyetableringar i nära samarbete med Business Sweden.

Prioriterade uppdrag: Bidra till att utveckla EU och övriga världen i en mer hållbar riktning.

Aktiviteter:

- Utlysning av projektmedel som medfinansiering i EU-finansierade projekt där jämställdhet och hållbarhet används som utgångspunkt för innovation och företagande

Prioriterade uppdrag: Utöka och utveckla kompetens- och arbetsmarknadsregionen.

Aktiviteter:

- Aktivt sprida kunskap om internationaliseringens roll för att stärka näringslivets konkurrenskraft

Prioriterade uppdrag: Utveckla förmågan att dra nytta av de resurser som EU erbjuder.

Aktiviteter:

- Verka för att fler aktörer ska driva interreg-projekt
- Verka för att fler aktörer ska delta i projekt inom EU:s sektorsprogram

Prioriterade uppdrag: Arbeta proaktivt med omvärldsanalys.

Aktiviteter:

- Utifrån kartläggning skapa handlingsplan för att stödja företagens internationaliseringsprocesser

Prioriterade uppdrag: Samverka för samhandling inom internationalisering.

Aktiviteter:

- Samordna programmeringsprocesserna för NUTS 2- området Småland och Öarna.

Verktyg för att leda Regional tillväxt och utveckling

Utvecklingen i länet ska kontinuerligt analyseras, följas upp och utvärderas. Utifrån dessa analyser ska resultatet av det regionala tillväxtarbetet årligen redovisas till regeringen. I denna analys ska särskild hänsyn tas till funktionella regionala samband inom som över läns- och landsgränserna samt olika typer av landsbygder och tätorter. Analysen ska göras utifrån social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet med kön som övergripande indelningsgrund. Arbetet med strukturbilder ska utvecklas och ansvaret för den övergripande samhällsplaneringen förflyttas stegvis över till regionerna. I det nationella uppdraget anges att de regionala utvecklingsaktörerna ska stärka och utveckla analyskapacitet och kompetens avseende såväl kvalitativa som kvantitativa regionala analyser. Detta är ett arbete som behöver intensifieras och breddas för att klara de

nationella redovisningarna och för att utveckla den sektorsövergripande samverkan och samplaneringen med kommunerna.

Strategiska mål: Region Jönköpings län leder det regionala tillväxt- och utvecklingsarbetet genom en strategisk samordning av länets kommuner, näringsliv och civilsamhälle, ökad samverkan nationellt såväl som internationellt, ett stärkt analysarbete, strategiska satsningar inom målområdena samt riktade projektutlysningar.

Prioriterade uppdrag: Utveckla analysarbetet

Aktiviteter:

- Utveckla arbetsformer och metodik för analyser och prognoser för att stödja den regionala utvecklingsstrategin

Prioriterade uppdrag: Utveckla strukturen och formerna för projekt

Aktiviteter:

- Utveckla arbetsformer och metodik för att möjliggöra en bättre styrning av projektmedel
- Utveckla uppföljningen av projektmedel

UTBILDNING OCH KULTUR-ANA

Perspektiv: Medborgare och kund

Utbildning

Naturbruksskolorna

Naturbruksskolorna är en uppdragsverksamhet som ska utvecklas i samråd med länets kommuner. Det sker genom utvecklingsrådet för naturbruk, där både Region Jönköpings län och länets kommuner har representanter. Naturbruksskolorna har goda förutsättningar att vara goda förebilder, sprida kunskap och arbetssätt som bidrar till att nå de globala målen och Sveriges miljömål.

Folkhögskolorna

I det livslånga lärandet och för att stärka demokratin har folkbildningen genom folkhögskolorna en viktig roll att fylla. Folkhögskolan skiljer sig från andra skolformer genom den långa bildningstraditionen och att den enskilda skolan har stor frihet att utforma sina kurser utifrån skolans speciella inriktning och profil. Den har också möjlighet att göra anpassningar efter förkunskaper, intressen och behov hos deltagare. Basen för folkhögskolornas utbildningsinriktning är den allmänna linjen, som främst är avsedd för dem som saknar grundskole- eller gymnasieutbildning. Folkhögskolorna spelar en stor roll för utbildning av personer med kort utbildning, deltagare med utländsk bakgrund och personer med funktionsvariationer.

För Region Jönköpings läns egna folkhögskolor gäller den profilering som lagts fast 2013 och som innebär kultur för Sörängens folkhögskola och hälsa för Värnamo folkhögskola. Folkhögskolorna är också en resurs för regionens kompetensförsörjning, i sig själva eller i samverkan med övriga delar av regional utveckling.

Folkhögskolorna utgör en arena som möjliggör för alla människor inkluderas i det sociala och politiska livet. Studieförbund och folkhögskolor skapar mötesplatser som både bidrar till social sammanhållning och till en öppen och fri debatt. Folkbildningen ska ge alla möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället. Det innebär att folkbildningens målgrupp är bredare än målgruppen för vuxenutbildningen.

Verksamheten kan utvecklas vidare för att ytterligare bidra till demokratin, att stödja människors handlingskraft, fylla utbildnings- och bildningsbehov i samhället och ge alla tillgång till kulturlivet. Folkhögskolorna kan snabbt och anpassa sig till skiftande behov i samhället och hos individer och grupper med olika utmaningar. Folkhögskolorna har en viktig roll när det gäller att ge människor en andra chans till vidare studier, att möta människors unika behov och förutsättningar samt att bidra till det livslånga lärandet.

Studieförbunden

I genomsnitt betalar varje region ut 14,3 miljoner kr till sina studieförbund. Region Jönköping betalar varje år ut 25 miljoner kr. Bidraget ges utan någon uppföljning och särskild kontroll av nyttoeffekten. Inom vissa studieförbund förekommer fusk med bidragsmedel vilket borde öka incitamenten för att bidragen följs upp årligen.

Regionen ska på sikt anpassa sin bidragsnivå till den riksnivån regionerna betalar ut. Regionen ska även se över bedömningsgrunderna för att få kvalitativa mått inför årlig fördelning istället för kvantitativa mått. Exempelvis bedömning av kursutbud och antal deltagare som fullföljt en hel studiecirkel eller kurs.

STRATEGISKT MÅL - Ett attraktivt och framtidsinriktat utbildningsutbud på naturbruksprogrammet och folkhögskolor med hög kvalitet, anpassat efter befolkningens och arbetsmarknadens behov.

Framgångsfaktor Utgå från behovsanalyser som ger underlag för utbildningarnas dimensionering och inriktning.

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2021	Resultat 2018	Resultat 2019
Antal antagna i förhållande till antal elever som slutar årskurs 9 i länet (Naturbruksskolorna)	Statistik	nytt mått		1,1

Uppdrag/Mål

- Bedriva vuxenutbildning inom den gröna sektorn på uppdrag av olika aktörer i samhället
- Naturbruksskolorna fortsätter att utveckla djurhållningen för att vara ett föredöme när det gäller djurhälsa och djurvälstånd.
- Naturbruksskolorna ska vara naturliga mötesplatser för den gröna sektorn i regionen/för regionen
- Utveckla Naturunderstödd rehabilitering till att vara en resurs för Region Jönköpings läns medarbetare/chefer
- En skolplan för Naturbruksskolorna uppdrag, både det kommunala och det regionala, tas fram.
- Utbildningar inom eftergymnasiala utbildningar och uppdragsutbildningar på olika nivåer som är anpassade efter näringsens behov ska erbjudas.

STRATEGISKT MÅL - Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla

Framgångsfaktor Utgå från behovsanalyser som ger underlag för utbildningarnas dimensionering och inriktning.

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2021	Resultat 2018	Resultat 2019
Sökande per utbildningsplats (Folkhögskolorna) (folkhögskolan) – könsuppdelas (kvinnor/män/övriga)	Statistik	≥ 2,0	2,0	2,3

Uppdrag/mål

- Tillsammans med aktörerna i kompetens- och innovationsråden identifiera vilken roll folkhögskolorna i Region Jönköpings läns regi kan fylla för att ytterligare bidra till det livslånga lärandet
- I samarbete med länets gymnasieskolor aktivt fånga upp elever som inte fullföljer en gymnasieutbildning och informera om möjligheterna med en folkhögskoleutbildning
- Aktivt stödja verksamheter som bidrar till att stärka och utveckla demokratin
- Bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen
- Bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället
- Folkhögskolorna ska bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kultur och hälsofrämjande aktiviteter
- Folkhögskolorna ska aktivt bidra till en jämställd regional tillväxt
- En skolplan för de egna Folkhögskolornas uppdrag inklusive det regionala uppdraget tas fram

Kultur

Kulturverksamheterna ska långsiktigt planera och agera enligt den regionala utvecklingsstrategin, de nationella och regionala kulturpolitiska målen samt aktivt arbeta med kulturplanens och den regionala biblioteksplanens genomförande.

Det ska finnas ett välutvecklat konst- och kulturliv präglat av hög kvalitet inom både bredd och spets i länet.

I kulturplanen fastställs följande prioriteringsområden utifrån vilka samtliga verksamhetsområden ska arbeta:

- kulturell infrastruktur
- villkor för konstnärligt skapande

- fokus på barn och ungas kultur
- tillgängligt kulturliv
- interregionalt, internationellt och interkulturellt samarbete
- samverkan och dialog

STRATEGISKT MÅL- Kulturen ska vara vital och närvarande i hela länet

Uppdrag/mål:

- Utveckla och främja digitaliseringens möjligheter för genomförande och spridning av kultur och bildning
- Delta i kunskapsutvecklingen och med aktiviteter kopplade till kulturens roll för god hälsa.
- Utveckla strukturer för samråd inom berört konst/bildningsområde.
- Främja interkulturella möten.

STRATEGISKT MÅL - Det ska finnas möjligheter för alla att delta och ta del av kulturliv och kulturupplevelser

Uppdrag/mål:

- Stärka barn och ungas möjlighet att ta del av och skapa kultur i Jönköpings län
- Stärka och utveckla verksamheter för barn och unga samt det kulturpedagogiska arbetet i samarbete och samverkan med länets kulturskolor
- Verka för ett inkluderande arbetssätt för konstnärer med funktionsvariationer

Verksamhetsområde Kultur och utveckling

Uppdrag/Mål till Kultur och Utveckling

- Utveckla verksamheterna inom kulturens förmåga att initiera, stödja och genomföra publika arrangemang med god konstnärlig kvalitet inom litteratur, konst, film, hemslojd och dans i hela länet
- Aktivt stödja och med hjälp av riktad kunskap främja kulturell verksamhet av god kvalitet i hela länet
- Aktivt främja och delta i kulturellt samarbete inom och utanför länet, delta i och utveckla internationell samverkan och samspel, samt delta i de nationella och regionöverskridande samtalen om kulturens och bildningens möjligheter och utveckling.
- Aktivt arbeta med att utveckla tvärkonstnärlig samverkan, interkulturella möten och samverkan med det fria kulturlivet
- Aktivt utveckla arbetet med att initiera och främja samtal om yttrandefrihet, mångfald, demokrati och mänskliga rättigheter samt väcka uppmärksamhet för frågorna
- Skapa bättre förutsättningar att verka som professionell utövare i länet
- Skapa bättre förutsättningar för de ideella kulturaktörerna i länet
- Skapa bättre förutsättningar och utveckla möjligheterna för professionella författare och verksamheter som arbetar med dessa
- Bevaka, tillgängliggöra och stärka samtidskonsten i länet
- Stödja och utveckla konstnärliga residensprogram i länet
- **Verka för samordning och öka kunskapen om fristadsprogrammet i hela länet**
- Utveckla de regionala biblioteksverksamheterna
- Vara stödjande och kunskapsbärande i dialog med och mellan civilsamhället och de konstnärliga utövarna

Smålands Musik och Teater

STRATEGISKT MÅL- Kulturen ska vara vital och närvarande i hela länet

Framgångsfaktorer Genom egna insatser och stöd till föreningslivet skapa engagerade och kulturintresserade medborgare och fler mötesplatser. Kulturverksamhet i alla kommuner i Jönköpings län.

SMOT och Spira.

Smålands Musik och Teater omfattar regionens egen kulturverksamhet inom musik, teater, med regionens stöd. Verksamheten ska bedrivas både i länet eller med utbyten med andra regioner. SMOT och Spira ska vara separata verksamheter.

SMOT

Smålands Musik och Teater ska bidra till att bredda intresset och engagemanget för kulturen. Vara ute i kommuner i större utsträckning än idag, personalbehoven avgörs av efterfrågan. SMOT ska på sikt ha ett mål på egenfinansiering **till 25 % av verksamheten**, och ha större frihet att planera sin verksamhet utifrån detta mål.

Spira

Kulturhuset Spira ska bedrivas i ett region ägt bolag med frihet att disponera lokalerna men med krav på full täckningsgrad för fastighetens driftkostnader. **SMOT ska ha fri tillgång till lokaler och utrustning på Spira utifrån de behov som finns.**

Kulturhuset Spira ska ha stor frihet att bedriva uthyrningar, anordna konferenser, konserter. Samverkan kan ske med det fria kulturlivet, och näringsliv. Marknadsföring nationellt och internationellt.

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2021	Resultat 2018	Resultat 2019
Betalande Publik Smålands Musik och Teater	Statistik	≥ 70 000	70 121	
– Kulturhuset Spira/Jönköpings kommun		Nytt mått		61 136
—Övriga länet		Nytt mått		24 987
Publik vid föreställningar för barn och ungdom	Statistik	≥ 25 000	24 968	29 672
-Kulturhuset Spira/Jönköpings kommun		Nya mått		
- Övriga länet		Nytt mått		

Uppdrag/mål till Smålands Musik och Teater

- Vara professionell scenkonstinstitution och ett nav för scenkonsten
- Producera och/eller arrangera ett varierat utbud av musik, teater och dans av hög kvalitet med både spets och bredd för barn, ungdomar och vuxna.
- **Bedriva turnéverksamhet främst i Besöka** länets 13 kommuner samt, vid möjlighet, på den nationella och internationella kulturarenan.

STRATEGISKT MÅL - Det ska finnas möjligheter för alla att delta och ta del av kulturliv och kulturupplevelser

Uppdrag/mål till Smålands Musik och Teater

- Aktivt bidra till utvecklingen av det fria kulturlivet och skapa förutsättningar för dess kulturutövande i Kulturhuset Spira

- Samverkan i olika former med det fria kulturlivet och amatörgrupper inom musik och teater ska vara en viktig del i verksamheten och skapa förutsättningar för nya mötesplatser och ny publik.
- Komplettera de egna produktionerna med gästspel och samarbete med externa arrangörer.
- I kulturhuset Spira bedriva konferensverksamhet där kulturinslag kan inkluderas

Museiverksamhet

Verksamheterna baseras på statens kulturpolitiska mål (resultatet av SOU2009:16). Särskilt centralt är det mål som uttrycks som ”främja ett levande kulturarv, som bevaras, används och utvecklas”. Museerna ska arbeta för att människor får möjlighet att ta tillvara kulturarv i ökad omfattning och i nya sammanhang. Ett särskilt ansvar finns för att utveckla och förnya engagemanget kring kulturmiljövårdsområdet, vilket sker utifrån de nationella målen för kulturmiljöarbetet.

Stiftelsen Jönköpings läns museum

Stiftelsen Jönköpings läns museum har som huvudsyfte att ge allmänheten möjlighet att ta aktiv del av sin historia, nutid och framtid. Museet ska arbeta för att människor får möjlighet att ta tillvara kulturarv i ökad omfattning och i nya sammanhang. Region Jönköpings län är tillsammans med Jönköpings kommun och Hembygdsförbundet, stiftare av Jönköpings läns museum. Region Jönköpings län ansvarar för verksamhetens innehåll och utveckling. Jönköpings kommun ansvarar för att tillhandahålla ändamålsenliga lokaler.

STRATEGISKT MÅL - Alla länsinvånare ska ha möjlighet att vara delaktiga i kulturlivet, till kulturupplevelser och till eget skapande.

Uppdrag/mål

Fortsatt utveckling och säkerställande av museernas pedagogiska verksamhet för barn och unga och satsningar på samtidskonst

PERSPEKTIV: PROCESS OCH PRODUKTION

Utbildning

STRATEGISKT MÅL:

- Eleverna på naturbruksgymnasierna ska slutföra sin utbildning med godkänd examen inom tre år.
- Deltagarna inom folkhögskolan ska slutföra sina kurser.

Framgångsfaktor Utbildningsinnehåll anpassat till elevens behov.

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2021	Resultat 2018	Resultat 2019
Andel elever på naturbruksprogrammet som slutför sin utbildning med godkänd examen	Statistik	90 %	76 %	87 %
Andel deltagare som slutför kurs inom folkhögskolan - könsuppdelas (kvinnor/män/övriga)	Statistik	85 %	94 %	90 %

PERSPEKTIV: LÄRANDE OCH FÖRNYELSE

Utbildning

STRATEGISKT MÅL: Naturbruksskolorna ska vara ledande inom sina områden och att det ska ske ett kontinuerligt utvecklingsarbete i syfte till att bidra till de gröna näringarnas utveckling.

Naturbruksskolornas betydelse för den framtida utvecklingen av livsmedelsproduktionen i länet och dess långsiktiga hållbarhet kan bli ännu större. Naturbruksskolorna ska vara ledande inom sina områden och att det ska ske ett kontinuerligt utvecklingsarbete i syfte till att bidra till de gröna näringarnas utveckling. För att bidra till det behöver tillämpad forskning, försöksverksamheter och öppna testbäddar utvecklas på skolorna i samarbete med akademi, forskningsinstitutioner och näringsliv. Det skapar förutsättningar för att utveckla skolorna till reella kompetenscentrum för de gröna näringarnas långsiktigt hållbara utveckling. Skolorna har goda förutsättningar att vara förebilder och föregångare när det gäller att kontinuerligt utveckla djurskydd, djurhälsovård och djurvälstånd. Med ändamålsenliga och flexibla lokaler som kan utvecklas i takt med lagstiftning och nya rön kan både elever och näringen utbildas och inspireras att ständigt utveckla djurhållningen.

Naturbruksskolornas förutsättningar till förädlingsprocesser behöver utredas vidare i syfte att säkerställa matleverans till Region Jönköpings läns sjukhus i händelse av kris eller katastrof.

I de fall uppdrag ges till naturbruksskolorna som ligger utanför den uppdragsverksamhet som finansieras av kommunernas elevpeng måste finansiering tillföras på annat sätt.

Uppdrag/mål

- Naturbruksskolorna utvecklas till kompetenscentra där tillämpad forskning, försöksverksamheter och öppna testbäddar bidrar till ökad självförsörjningsgrad av livsmedel och ett långsiktigt hållbart jordbruk
- Naturbruksskolornas förutsättningar att bidra med mat till kök och restauranger i Region Jönköpings läns verksamheter vid händelse av kris eller katastrof utreds vidare
- Naturbruksskolorna arbetar aktivt med att utveckla miljöer och sprida kunskap som syftar till att länet ska nå de globala målen och de svenska miljömålen
- Naturbruksskolorna bidrar till att sprida kunskap om de gröna näringarnas potential när det gäller fossilfria råvaror baserade på bioråvara, green tech och ett hållbart skogsbruks funktion som kolsänka.

PERSPEKTIV: MEDARBETARE

PERSPEKTIV: EKONOMI

Strategiskt mål

- God hushållning av resurser på såväl kort som lång sikt

Framgångsfaktor Kostnadseffektiv verksamhet.

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2021	Resultat 2018	Resultat 2019
Ekonomi i balans ANA nämnden	Ekonomisystem	Inte överstiga budget	+ 13,2 mnkr	+7,1 mnkr

Länstrafiken-TIM

Region Jönköpings läns vision ”För ett bra liv i en attraktiv region” förutsätter bland annat goda möjligheter att resa i det dagliga livet. Det innebär att kollektivtrafiken genom ett så bra trafikutbud som möjligt ska erbjuda resenärerna en prisvärd, enkel och säker resa till sitt arbete, sina studier eller kultur- och fritidsaktiviteter. Kollektivtrafiken ska ses som ”Det naturliga resvalet” och bedrivs med omtanke om resenärer och omvärld.

God tillgång till kollektivtrafik är inget mål i sig utan ett verktyg för att möjliggöra människors resor till arbete, studier, kultur- och fritidsaktiviteter, för att vidga arbetsmarknadsområdena inom länet men också utanför. Det skapar utveckling och attraktivitet.

Kollektivtrafikmyndighet

Region Jönköpings läns uppgifter som kollektivtrafikmyndighet regleras i Kollektivtrafiklagen (SFS 2010:1065). Lagen innebär bland annat att kollektivtrafikföretag fritt och inom alla geografiska marknadssegment får etablera kommersiell trafik. En kollektivtrafikmyndighet ska ta fram ett regionalt trafikförsörjningsprogram som beskriver den trafik som kan bli föremål för offentlig finansiering.

Kollektivtrafikövergripande

Valet av trafikslag och kapacitetsutnyttjandet i fordonen har stor påverkan på trafik kostnaderna. Aktiv marknadsföring, effektiva försäljningskanaler, till exempel till arbetsgivare och företag och bra information till resenärer och länsinvånare är viktigt för att öka resandet.

För en förbättrad och hållbar tillgänglighet behöver såväl det nationella järnvägsnätet som den regionala spårtrafiken underhållas.

Vi anser prislappen för höghastighetsbanorna är för hög. Vi förordar istället ökade anslag till underhåll och modernisering av järnvägsnätet generellt, både stambanorna och regionala järnvägar. Vi vill se bättre förutsättningar för godstrafik på regionala järnvägar.

Flygplatsen och flygtrafiken är av stor betydelse för länets långsiktiga utveckling och behovet av flygtrafik måste ses i ett större sammanhang exempelvis gods och beredskap. Regionen ska verka för att flygplatsen får finnas kvar. Det bidrar till länets näringsliv och turismen.

Stadstrafik

En avsiktsförklaring mellan Jönköpings kommun och Region Jönköpings län har tecknats avseende stadstrafiken i Jönköping. Avsiktsförklaringen innebär bland annat införande av elbussar på stomlinjerna, en helt ny stomlinje samt åtgärder som Jönköpings kommun behöver vidta för att förbättra framkomligheten i trafiken. För att genomföra satsningarna uppförs en ny bussdepå i Jönköping. Trafikupphandling är genomförd och nytt avtal

Framtidsvisionen för stadstrafiken i Jönköping är att elektrifiera stråk i centrala Jönköping (för trådbuss). Direktdrivna elbussar är ett intressant alternativ. En sådan lösning innebär inget behov av att stanna för tankning.

En spårvagnslinje vore också ett trevligt kulturellt inslag. (den sista spårvagnen i Jönköping togs ur bruk 1958)

Inför större satsningar på stadstrafiken i Jönköping krävs långsiktig planering och samarbete med Jönköpings kommun, där kommunen måste vara villig att bidra mer än idag.

Inriktningar 2021

- Införa den första elbusslinjen i Jönköping. Vid årsskiftet 2019/2020 beräknas den nya elbusslinjen 17 starta med sträckningen Strandängen – A6.
- Slutföra etableringen och starta upp nytt stadsbussavtal i Jönköping med avtalsstart i juni 2021.
- Medverka i arbetet för ny bussdepå i Jönköping med inflyttning i juni 2021.

Regiontrafik

På vilket sätt den regionala tågtrafiken ska utvecklas avgörs både av Region Jönköpings läns ambitioner samt av banornas tekniska standard och planerna på upprustning och utveckling. Eftersom regionaltågtrafiken har en långsiktigt strukturerande effekt i samhället är det mycket viktigt att planeringen av de framtida regionala tågtrafikeringsuppläggen och järnvägsinvesteringarna synkroniseras. 2022-2023 kommer Länstrafiken förnya sin fordonsflotta inom Krösatågen och ett projekt om fordonsanskaffning pågår tillsammans med länen inom Regionsamverkan Sydsverige och Transitio AB. De nya fordonen kan ej underhållas i nuvarande depå och planering för ny depå i Nässjö pågår tillsammans med Nässjö kommun och Trafikverket.

Behov av underhåll på järnvägslinjerna i Jönköpings län är stort, södra stambanan behöver hålla hög kvalitet och de regionala tågbanorna behöver rustas upp. Det är prioriterat att i samverkan med Trafikverket driva frågan om ett järnvägsnät med hög kvalitet.

Järnvägslinjen mellan Nässjö och Vetlanda behöver rustas upp och elektrifieras. Trafikverket har slutfört en åtgärdsvalstudie och berörda kommunerna är involverade.

För att öka resandet på tåglinjen mellan Värnamo och Halmstad har ett projekt drivits med Region Halland under tre år. Projektet avslutas 2020 och kommer att utvärderas under 2021.

När busslinjer läggs ned drabbar det oftast människor på landsbygden speciellt barnfamiljer som har ungdomar på gymnasiet. Kommunens ansvar sträcker sig bara till grundskolan.

Det är inte alltid ekonomiskt hållbart att köra halvtomma bussar men då behövs alternativ:

Länstrafiken ska utreda vilket tidsspänn på vardagar en utbyggd närtrafik för gymnasieelever kan se ut, exempelvis prisnivå för elever, tidsintervall morgon och eftermiddag på vardagar och kostnad för utökning av sådan närtrafik.

Syftet är att alla elever ska kunna ta sig till sin gymnasieskola.

Inriktningar 2021

- Planera för fler turer Jönköping – Falköping – Skövde/Göteborg i enlighet med Västra Götalandsregionens Målbild Tåg 2035.
- Anskaffa nya tågfordon inom Krösatågssystemet som ersättning för och utökning av befintlig fordonsslotta i enlighet med målen i det Regionala trafikförsörjningsprogrammet. Fordonen kommer att börja levereras andra halvåret 2023.
- Medverka i arbetet för ny tågdepå i Nässjö tillsammans med Nässjö kommun och Trafikverket.

Serviceresor

Region Jönköpings län genom Länstrafiken ansvarar för Serviceresor (närtrafik, sjukresor, färdtjänst) och det finns ett standardiserat koncept för hela länet. Detta gäller regelverk (exklusive skolskjutsar) liksom hur trafiken ska integreras med och komplettera linjetrafiken. För sjukresor och färdtjänst är det särskilt viktigt att, inom ramen för ett kollektivt resande, ta hänsyn till de speciella behov som finns bland sjuka och personer med funktionsnedsättning.

En översyn av regelverket för sjukresor för att anpassa det efter dagens behov och förändringarna inom hälso- och sjukvården har slutförts. För 2020 föreslås en höjning av egenavgiften för sjukresor med fem kronor till 125 kronor för enkel resa, vilket även medför en justering av högkostnadsskyddet. Ersättningen för resa med egen bil samt boende föreslås vara oförändrade. För 2021 föreslås ingen höjning av egenavgiften för sjukresor. Ersättning för resa med egen bil samt boende föreslås vara oförändrade. Regler för sjukresor och färdtjänst framgår av bilaga. Mellan åren 2015 till 2018 ökade resandet inom serviceresor med 7.5 procent vilket medfört ökade kostnader. I arbetet med ett nytt trafikförsörjningsprogram ska hänsyn tas till hur närtrafiken och anropsstyrd trafik kan utvecklas och vara en del i omställningen till ett hållbart samhälle.

Antal resor(tusental)	Plan 2020	Resultat 2018	Resultat 2019
Sjukresor	Oför	133	124
Färdtjänstresor	Oför	536	568
Närtrafik	Oför	23	23
Totalt antal serviceresor	Oför	692	715

Resursförstärkning

Trafikförsörjningsprogrammets mål om ett ökat resande kommer att kräva betydande resursförstärkningar men också omDispositionering av resurser från trafikutbud med lågt underlag. En utbyggnad av närtrafik i hela länet ger förutsättningar för att disponera om resurser från områden med svagt resandeunderlag samtidigt som behov av kollektivtrafik kan tillgodoseas.

Planeringsförutsättningar för trafikförändringar sträcker sig över en längre period än enbart kommande budgetår. Sedan trafikförsörjningsprogrammet trädde ikraft har till och med 2019 20 resursförstärkningar på drygt 125 miljoner kronor tillförts kollektivtrafiken. Resursutökningar möjliggör olika åtgärder som exempelvis trafikutbyggnad, marknadsföring och en prissättning som gör kollektivtrafiken attraktiv. Utökningar kan innebära svårighet att nå målet skattesubventionsgrad på 50 % i trafikförsörjningsprogrammet. **Målet för 2021 är 60%.**

I samband med att de nya trafikavtalen inom både allmän kollektivtrafik och serviceresor träder i kraft kommer sannolikt nya resurser att behövas för att täcka i dag okända kostnadsökningar. Förlängningen av trafikavtalet i Jönköpings stadstrafik från och med juni 2019 kommer i och med helårseffekten att kräva utökade resurser från och med 2020. För att nå målet i trafikförsörjningsprogrammet om en 60-procentig resandeökning till 2025 krävs en fortsatt utbyggnad av kollektivtrafiken i länet. För att finansiera de beslutade satsningarna inom stadstrafiken i Jönköping, samt anskaffningen av nya Krösatåg tillförs en årlig resursförstärkning 2020-2023 om 25 mnkr per år. Se sidan xx.-De senaste åren har färdtjänstresorna ökat, vilket resulterat i högre kostnadsökningar än beräknat. Resandeökningen beror bland annat på att regelverket har ändrats så att det nu är möjligt att åka färdtjänst till vårdn. Viss del av resursförstärkningen 2020 används till att finansiera de senaste årens ökning av färdtjänstresorna.

Utifrån 2020 års ekonomiska prognos och förväntade kostnadsökningar 2021 och framåt för den allmänna kollektivtrafiken behövs en genomsnittlig uppräkning av biljettpriserna motsvarande minst Indexutvecklingen göras vid tidtabellskiftet i december 2020. Prishöjningarna är en förutsättning för att bibehålla en budget i balans.

Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö har möjlighet att under året besluta om tillfälliga prispförändringar.

Perspektiv: Medborgare och kund

Strategiska mål

- Ökad andel kollektiva resor samt behovsanpassade serviceresor – för hållbar utveckling

Framgångsfaktorer: Konkurrenskraftiga restider och hög turtäthet, Prisvärt, Nöjda kunder

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2021	Resultat 2018	Resultat 2019
Andel nöjda kvinnor och män-index (NKI)	Kollektivtrafik barometern			
Allmän trafik				
- alla länsbor		55 %	52% ●	50 %
- resenärer		65 %	63% ●	59 %
- prisvärdhet		50 %	44% ●	42 %
Serviceresor	ANBARO	85 %	81 % ●	79 %
Andel tåg som går enligt tidtabell		nytt mått		

* Ny mätmetod för Kollektivtrafikbarometern från och med 2017

Perspektiv process produktion

Strategiskt mål:

- Kostnadseffektiv upphandling, Ändamålsenlig och kostnadseffektiv trafik

Framgångsfaktorer: Rätt beteende – avtal, Trafikutbud med högt resande. Tryggt och säkert

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2021	Resultat 2018	Resultat 2019
Antal resor	Biljettsystem	Resande 22,1 miljoner totalt	22,6 miljoner ●	22,1 miljoner ●
Antal påstigande/mil (regional trafik)	Biljettsystem	9,2	9,2 ●	9, ●

* för att uppnå det långsiktiga målet enligt det regionala trafikförsörjningsprogrammet är de årliga målen linjärt fördelade:

År Miljoner resor

2020: 22,1

2021: 22,7

2022: 23,3

2023: 23,8

2024: 24,4

2025: 25,0

Perspektiv Lärande förnyelse

Strategiskt mål:

- Kundenpassad organisation

Framgångsfaktor:

Ständiga förbättringar

Perspektiv Medarbetare

Se kapitel Medarbetare

Perspektiv Ekonomi

Sedan målet om skattesubventioneringsgrad inom kollektivtrafiken sattes till 50 procent har de ekonomiska förutsättningarna förändrats. I dag följs inte det uttalade målet. Region Jönköpings län behöver se över målet för subventioneringsgraden av taxorna inom Länstrafiken till det kommande trafikförsörjningsprogrammet.

Strategiskt mål:

- God hushållning av resurser på såväl kort som lång sikt

Framgångsfaktor: Kostnadseffektiv verksamhet. Högt resandeunderlag.

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2021	Resultat 2018	Resultat 2019
Ekonomi i balans TIM nämnden	Ekonomisystem	Inte överstiga budget	+0,6miljoner kr ●	-7,3 miljoner kr ●
Kostnad/per resenär-km (serviceresor)	Planeringssystem	Inte öka mer än index	17:15 kr ●	21:38 kr ●
Skattesubventionsgrad allmän trafik	Ekonomisystem	50 %	61 % ●	61 % ●

Aktivitet:

- Se över målet för subventionsgraden av taxorna inom Länstrafiken inför det kommande trafikförsörjningsprogrammet